

2026

Water Wise Societies

Vattenströmmar

Finansieringsmönster inom vattenforskning
och innovation 2020–2024

Water Wise Societies

impact innovation

Om Water Wise Societies

Mission, delmål och uppdrag

Water Wise Societies har en mission om **Hållbart vatten för alla 2050**. Vi arbetar för att säkerställa att vatten finns i rätt mängd och kvalitet, och att det skapar goda förutsättningar för människor, miljö, ekosystem och industrier – trots ett föränderligt klimat.

Missionen bryts ner i tre delmål:

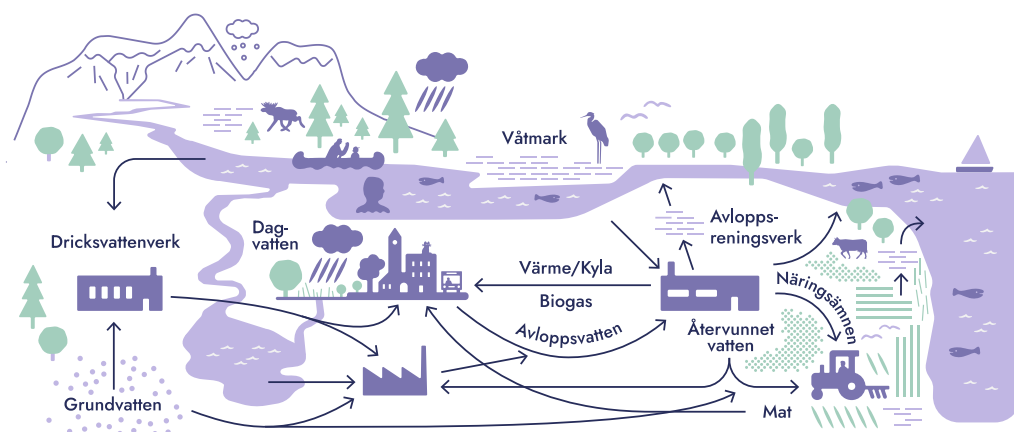
- **Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället** – där samhällen byggs och förvaltas i samklang med vatten, erbjuder god livskvalitet och är motståndskraftiga mot klimatförändringar, kriser och krig.
- **Klok vattenanvändning** – där alla delar av samhället bara använder den mängd och kvalitet av vatten som de behöver och vattnet och dess innehåll av resurser cirkuleras på ett säkert och hållbart sätt.
- **Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten** – som är skyddade och framtidssäkrade där risker och källor till föroreningar är kartlagda och minimerade.

Respektive delmål konkretiseras i ett antal uppdrag. Totalt finns 10 uppdrag som ska mobilisera aktörer att göra omställningen från nuläget till den önskade framtiden. Genom att lösa uppdragen kan vi nå delmålen och därigenom bidra till att uppfylla missionen om Hållbart vatten för alla 2050.

Systemgräns

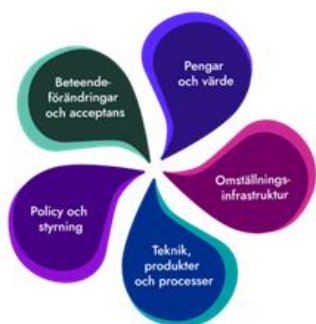
I Water Wise Societies ryms frågor relaterade till sötvatten och vatten på land. Systemgränsen **från källa till kust** utgår från ett avrinningsområdesperspektiv och inkluderar både vatten i samhället som dricks-, dag- och avloppsvatten och naturliga vatten i sjöar, vattendrag och grundvatten. Även faktorer som påverkar vatten och vattenhantering innefattas, såväl som relaterad infrastruktur, resurserna i våra vattenströmmar och alla aktörer som påverkar eller påverkas av vatten från källa till kust. Marina frågor ryms inte inom systemgränsen.

Systemdimensioner

För att gå från nuläget till den önskade framtiden behöver förflyttningar ske inom flera områden. Inom Water Wise Societies har vi definierat fem systemdimensioner där rätt förutsättningar behöver finnas på plats för att omställningen ska bli möjlig.

Teknik, produkter och processer – Förändring av hårda saker som krävs för omställningen, exempelvis nya tekniska lösningar, infrastruktur, data och digitala system.

Pengar och värde – Förändring av saker som vi anser ger oss värde, exempelvis finansiering, affärsmodeller, nyttomodeller, värdenätverk och budgetar.

Policy och styrning – Förändring av saker som styr och sätter ramar, exempelvis lagar, regler, ramverk, standarder, vägledningar, färdplaner och strategier.

Acceptans och beteendeförändringar – Förändring av saker som får oss att ändra vårt beteende eller som får oss att agera och tycka annorlunda, exempelvis acceptans av nödvändiga nya lösningar och förändrade beteenden som stöttar omställningen.

Omställningsinfrastruktur – Förändring av utrymme och förutsättningar för aktörer att agera och ställa om, exempelvis processer och plattformar för samverkan, kompetens- och kapacitetsbyggande och digitalisering samt strategisk organisation och ledning.

Innehållsförteckning

Om Water Wise Societies.....	1
Innehållsförteckning.....	4
Om rapporten	5
Sammanfattning av årets insikter.....	6
Mönster i finansiering i relation till Water Wise Societies mission	8
Gap 1: Tyngdpunkt i tidiga forsknings- och innovationsfaser	9
Gap 2: Obalans mellan tekniska och möjliggörande systemdimensioner	9
Gap 3: Ojämn täckning av delmål, uppdrag och vattentyper	9
Rekommendationer	10
Rekommendation 1: Stärk kontinuiteten mellan FoU, demonstration och införande	10
Rekommendation 2: Öka hänsyn till ekonomiska, styrningsmässiga och beteenderelaterade dimensioner.....	11
Rekommendation 3: Rikta satsningar mot underrepresenterade delmål, uppdrag och vattentyper	11
Rekommendation 4: Utveckla systematiskt lärande om vilka projekt som leder till genomslag.....	12
Metod för kartläggning och analys av finansieringslandskapet och beviljade projekt ...	12
Finansieringslandskapet	13
Beviljade projekt.....	21
Resultat.....	26
Finansieringslandskapet	27
Nationell finansiering.....	27
EU-finansiering	33
Beviljade projekt.....	36
Nationellt finansierade projekt	37
EU-finansierade projekt	47
Databas för beviljade projekt.....	55
Bilaga	57
Tillgänglig data från projektdatabaserna	58
Swecris.....	58
Svenskt Vatten Utveckling	58
Tillväxtverket	59
keep.eu (Interreg)	61

CINEA Project Portfolio (Life) 64
Cordis (Horisont Europa)..... 65

Om rapporten

Denna rapport har ett dubbelt syfte. Den analyserar finansieringslandskapet för vattenrelaterad forskning och innovation med relevans för Water Wise Societies, med fokus på vilka teman och frågeställningar som adresseras i utlysningar, i vilken omfattning och genom vilka typer av satsningar. Analysen belyser även överlapp och glapp i finansieringen samt skillnader i mönster mellan Sverige och EU.

Rapporten kartlägger vidare beviljade forsknings- och utvecklingsprojekt (FoU) inom hållbar försörjning, hantering och förvaltning av vatten som är relevanta för Water Wise Societies mission. Kartläggningen bygger på en analys av hur Water Wise Societies delmål, uppdrag och systemdimensioner för omställning återspeglas i projekt med svenska aktörer finansierade genom nationella och europeiska program under perioden 2020–2024.

Sammantaget ger kartläggningen aktörer inom och omkring programmets mission en samlad översikt över centrala finansiärer, typer av projekt samt i vilka forsknings- och innovationsfaser och omfattning olika satsningar har genomförts. Den utgör även ett underlag för att positionera Water Wise Societies i relation till befintliga initiativ, stärka samordning med pågående insatser och bygga vidare på tidigare investeringar. Därigenom synliggörs möjliga synergier, överlapp och luckor i den nuvarande finansieringsstrukturen.

Rapporten är strukturerad för att möjliggöra både överblick och fördjupning. Inledningsvis sammanfattas årets insikter där mönster i finansieringen och rekommendationer för framtida finansiering presenteras. Resultaten presenteras i två delar: dels en analys av finansieringsaktörer och utlysningar, dels en genomgång av beviljade projekt. Varje del inleds med en sammanfattning av centrala iakttagelser. Avslutningsvis presenteras databasen för beviljade projekt.

Sammanfattning av årets insikter

Denna rapport besvarar två övergripande frågor: (1) Finansieringslandskapet: vilka finansiärer som finansierar vad och genom vilka finansieringsformer inom vattenområdet med relevans för Water Wise Societies mission, och (2) Beviljade projekt: vilka typer av insatser och projekt med svenska aktörer som har finansierats med relevans för missionen under perioden 2020–2024, inom både nationella och europeiska program. Som ett tredje resultat har arbetet resulterat i en kunskapsbank (databas) över beviljade projekt som kan användas för vidare analyser och uppföljning inom Water Wise Societies.

Kartläggningen bygger på två parallella delmoment. För finansieringslandskapet genomfördes en manuell genomgång av utlysningar 2020–2024, där potentiellt relevanta utlysningar identifierades via finansiärers webbplatser och kompletterande sökningar i sökmotorer. Utlsynningar som bedömdes relevanta kategoriserades mot delmål, systemdimensioner, vattentyper och forsknings- och innovationsfas. När en utlysning omfattade flera kategorier fördelades utlysningens budget mellan dessa för att spegla bredden i inriktningen och undvika dubbelräkning.

Resultaten visar att finansieringslandskapet för vattenrelaterad forskning och utveckling (FoU) i Sverige omfattar flera aktörer med delvis olika profiler och instrument. I den nationella kartläggningen ingår 44 relevanta utlysningar under perioden med en sammanlagd budget om 5,5 miljarder kronor. Utlsyningarna täcker samtliga tre delmål och fem systemdimensioner, med en tydlig tyngdpunkt mot delmålet *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*. Flertalet utlysningar avser FoU.

För finansieringslandskapet har budget- och varaktighetsuppgifter för utlysningarna i vissa fall saknats eller varit svåra att jämföra mellan program, och EU:s utlysningar har inte kunnat utvärderas med samma detaljnivå som nationella utlysningar inom ramen för kartläggningen.

För beviljade projekt hämtades projekt med startår 2020–2024 från Swecris, SVU:s sammanställning, Tillväxtverkets projektbank samt EU-datakällor (CORDIS, keep.eu och CINEA:s projektportfölj). Resultatlistor harmoniserades och dubletter togs bort. Projektuppgifter från de olika databaserna sammanställdes och överlappande poster rensades bort. Varje projekt granskades därefter manuellt och bedömdes utifrån sin relevans för Water Wise Societies. AI

användes som stöd i detta arbete, men samtliga bedömningar och klassificeringar fastställdes manuellt och baserades enbart på vad som uttryckligen framgår av projektbeskrivningarna.

Analysen av beviljade projekt identifierade totalt 969 projekt med relevans för missionen (867 nationellt finansierade och 102 EU-finansierade med svenska deltagare). För de nationellt finansierade projekten varierade antalet beviljade projekt per år mellan 149 och 199, och total finansiering för perioden uppgick till 2,96 miljarder kronor. Den årliga finansieringen ökade fram till 2022 och minskade därefter. Formas stod för störst projektvolym och finansiering, följt av Vinnova, Energimyndigheten, Vetenskapsrådet och Regionala utvecklingsprojekt. För EU-finansierade projekt omfattar materialet projekt inom Interreg, LIFE och Horisont Europa. EU-projekten hade en total budget på 880 miljoner euro, varav 110 miljoner var EU-bidrag till svenska projektpartners.

Resultaten för beviljade projekt bör tolkas som indikativa. Analysen baseras i huvudsak på korta projektbeskrivningar från ansökningsskedet, vilket begränsar information om genomförande, resultat och effekter. Kodningen har avsiktligt undvikit antaganden utöver vad som uttryckligen framgår i texterna, vilket innebär att vissa relevanta kopplingar kan ha missats och att andra projekt kan ha inkluderats trots svag koppling. Slutligen förekommer dubbelräkning i projektstatistik när projekt kodas mot flera kategorier, och hela projektbidraget kan då återkomma i mer än en kategori.

Kunskapsbanken är uppbyggd som separata databaser (Excelfiler) per datakälla, harmoniserade med en gemensam kodningsstruktur och unika projekt-ID:n. Upplägget gör det möjligt att koppla projekt till delmål, uppdrag, systemdimensioner, vattentyper, policyramverk och – för nationella projekt – till utlysningar (tillagt manuellt), samt att genomföra fler kombinationer av analyser än de som redovisas i denna rapport.

Mönster i finansiering i relation till Water Wise Societies mission

Denna gap-analys tar sin utgångspunkt i rapportens resultat och analyserar hur finansieringslandskapet och beviljade projekt under tidsperioden 2020–2024 förhåller sig till Water Wise Societies mission, tre delmål och tio uppdrag. Fokus ligger på strukturella mönster – såsom forsknings- och innovationsfaser, systemdimensioner och tematiska tyngdpunkter – och på i vilken utsträckning dessa mönster stödjer omställningens krav.

Gap 1: Tyngdpunkt i tidiga forsknings- och innovationsfaser

Kartläggningen visar en tydlig dominans av tillämpad forskning och utveckling. Demonstrationsprojekt förekommer i begränsad omfattning och införandeprojekt är mycket få. Kartläggningen avser dock främst öppet utlysta offentliga FoU-medel och inkluderar därmed inte privat och kommunal finansiering eller andra marknadsnära mekanismer som kan vara relevanta för investering, införande och drift. Grundforskning utgör en liten andel av materialet, vilket speglar faktiska prioriteringar i de analyserade finansieringsinstrumenten snarare än begränsningar i datamaterialet.

Det finns ett strukturellt gap i de öppet utlysta offentliga finansieringsinstrumenten när det gäller stöd för införande, investering och drift inom hållbar vattenhantering. Detta innebär att senare faser i innovationskedjan i begränsad utsträckning fångas inom det kartlagda finansieringslandskapet, även när behovet är väl identifierat.

Gap 2: Obalans mellan tekniska och möjliggörande systemdimensioner

Analysen av systemdimensioner visar att *Omställningsinfrastruktur* samt *Teknik, produkter och processer* förekommer i omkring 80 procent av de nationellt finansierade projekten. *Policy och styrning* återfinns i cirka en tredjedel av projekten, *medan Pengar och värde* samt *Acceptans och beteendeförändringar* förekommer i knappt en fjärdedel.

Detta indikerar en obalans där tekniska dimensioner är betydligt mer framträdande än de systemdimensioner som är centrala för spridning, användning och institutionalisering av lösningar. Mönstret återkommer även i EU-finansierade projekt och pekar mot en projektportfölj där förutsättningar för långsiktig användning och förvaltning i mindre utsträckning adresseras.

Gap 3: Ojämn täckning av delmål, uppdrag och vattentyper

Sett till programmets tre delmål dominerar *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* både i utlysningar, antal beviljade projekt och i budget. Delmålen *Klok vattenanvändning* och *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället* är mindre framträdande. Inom det nationella finansieringslandskapet framstår *Klok vattenanvändning* som relativt svagare institutionellt förankrat än övriga delmål, med ett färre antal finansiärer.

Liknande mönster återfinns på uppdragsnivå, där vissa uppdrag – såsom *Förebygg och minska spridning av farliga ämnen* – är mycket frekventa, medan andra, exempelvis *Säkerställ hållbara vattenuttag* samt *Minska vattenanvändning och läckage*, förekommer mer sällan.

Analysen av vattentyper visar att *Naturliga vattenförekomster* (rinnande vatten, sjöar, grundvatten, avrinning och nederbörd) dominerar på aggregerad nivå i analysen av utlysningar. Dock visar projektanalysen att *Processvatten* – här avsett vatten kopplat till samhällsliga och produktiva användningar – utgör en majoritet av projektportföljen på nationell nivå. Inom denna kategori är *Kommunalt vatten* den enskilt största underkategorin, följt av *Återanvändning* och *Jordbruk, vattenbruk och livsmedel*. *Industriellt vatten* förekommer däremot i betydligt mindre omfattning i både utlysningar och beviljade projekt. Bland beviljade projekt som rör *Naturliga vattenförekomster* är det relativt få som adresserar *Våtmark*.

Sammantaget pekar gap-analysen på ett finansieringslandskap präglad av funktionell fragmentering, där olika finansiärer och instrument adresserar olika delar av vattenomställningen utan tydlig samordning mellan forsknings- och innovationsfaser, systemdimensioner och tematiska områden. Detta riskerar att försvåra utvecklingen av sammanhängande och långsiktiga omställningsprocesser.

Rekommendationer

De rekommendationer som följer riktar sig i första hand till finansiärer, programansvariga och andra aktörer med ansvar för utformning, samordning och uppföljning av forsknings- och innovationsfinansiering inom vattenområdet, inklusive Water Wise Societies. Rekommendationerna ska inte tolkas som förslag till omfördelning av befintliga resurser eller som kritik av enskilda satsningar, utan som ett analytiskt underlag för fortsatt utveckling av finansieringsinstrument och samspel mellan olika aktörer. De bygger på de identifierade gapen i finansieringslandskapet och beviljade projekt under perioden 2020–2024, och syftar till att stärka förutsättningarna för att forskning och innovation i högre grad ska bidra till långsiktig omställning och praktiskt genomslag.

Rekommendation 1: Stärk kontinuiteten mellan FoU, demonstration och införande

Finansiärer bör i högre grad utforma sammanhängande finansieringskedjor som tydligt adresserar övergången från tillämpad FoU till demonstration och införande, antingen inom egna instrument eller genom samordning med kompletterande finansieringsformer. Detta kan ske genom:

- utlysningar som ställer krav på en explicit plan för hur projektresultat kan föras vidare till nästa fas,
- stegvis eller sekventiell finansiering där fortsatt stöd förutsätter uppnådda milstolpar,
- samordning mellan FoU-finansiärer och aktörer med mandat för investering, drift och förvaltning.

Syftet är inte att ersätta befintliga FoU-utlysningar, utan att komplettera dem så att fler projekt ges förutsättningar att bidra till faktisk användning och långsiktigt genomslag.

Rekommendation 2: Öka hänsyn till ekonomiska, styrningsmässiga och beteenderelaterade dimensioner

Finansiärer bör i högre grad efterfråga projektutformningar som utöver tekniska lösningar adresserar de andra systemdimensionerna som möjliggör omställning. Detta kan innebära att:

- projekt uppmuntras eller krävs att adressera specifika eller flera systemdimensioner,
- samverkan med aktörer inom styrning, ekonomi, användning och förvaltning stärks redan i projektens design,
- bedömningskriterier tydligare värderar bidrag till institutionella och organisatoriska förutsättningar för användning och uppskalning av lösningar.

En sådan inriktning ligger i linje med programmets systemansats och kan stärka sambandet mellan (teknisk) innovation och faktisk omställning.

Rekommendation 3: Rikta satsningar mot underrepresenterade delmål, uppdrag och vattentyper

Finansiärer bör, där det är ändamålsenligt, komplettera befintliga styrkeområden i finansieringen för att mer medvetet balansera framtida satsningar i relation till Water Wise Societies samlade uppdrag. Kartläggningen av beviljade projekt visar att vissa delmål, uppdrag och vattentyper är mindre förekommande, trots deras betydelse för programmets övergripande ambition.

Detta kan innebära att:

- särskilda utlysningar eller prioriteringar riktas mot uppdrag, delmål och vattentyper som varit mindre förekommande i portföljen,
- processvatten med fokus på industriella tillämpningar ges ökad uppmärksamhet, i samordning med relevanta aktörer utanför de traditionella FoU-instrumenten.

Rekommendation 4: Utveckla systematiskt lärande om vilka projekt som leder till genomslag

Kartläggningen ger en god översikt över vad som har finansierats, men begränsade möjligheter att följa projektens utveckling, samverkan och faktiska bidrag till förändrade arbetssätt eller införande. För att stärka det systematiska lärandet om vad som leder till genomslag bör Water Wise Societies, i dialog med berörda finansiärer, komplettera breda kartläggningar med fördjupade analyser av projektens genomslag. Detta kan ske genom att:

- genomföra riktade djupstudier av utvalda projekt som nått implementering eller förändrat praxis,
- analysera hur utlysningarnas utformning, krav och bedömningskriterier påverkat projektens möjligheter till genomslag,
- jämföra projekt som stannat vid kunskapsproduktion med projekt som bidragit till användning, förvaltning eller policyförändring.

Metod för kartläggning och analys av finansieringslandskapet och beviljade projekt

Metoden för denna kartläggning och analys följer rapportens dubbla syfte och omfattar två parallella delmoment: a) identifiering av utlysningar och kartläggning av finansieringslandskapet med fokus på vilka aktörer som finansierar vad och i vilken form, "Finansieringslandskapet", och b) identifiering och analys av beviljade projekt som är relevanta för Water Wise Societies mission, "Beviljade projekt".

Finansieringslandskapet

Finansieringslandskapet kartlades genom manuell genomgång av utlysningar under femårsperioden 2020 till och med 2024.

Potentiellt relevanta utlysningar identifierades genom manuell sökning på de stora nationella finansiärernas webbplatser, vilket kompletterades med sökning i sökmotorerna Google och Microsoft Bing. Sökningen utgick från, men begränsades inte av, de sökord som listas nedan (Tabell 1).

Tabell 1. Sökord använda i kartläggningen av finansieringslandskapet.

Delmål	Sökord
1. Klok vattenanvändning	#vatten #tillgång #behov #mängd #kvantitet #kvalitet #cirkuleras #återanvändning #vattenuttag #vattenanvändning #återvinn
2. Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället	#vatten #resilient #motståndskraftig #klimatförändring #kris #krig #störningar #beredskap #försörjning #framtidssäkrade #dricksvatten #översvämning #torka #förvalta
3. Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten	#vatten #välmående #god status #grundvatten #sjöar #förorening #spridningsväg #påverkan #farliga ämnen #övergödning

Systemdimensioner	
Teknik, produkter och processer	#teknik #produkter #processer #system #data
Pengar och värde	#affärsmodeller #upphandling #finansiering #medel #nyttomodeller #värdenätverk #business case #budget
Policy och styrning	#policy #regelverk #lag #ram #standard #vägledning #färdplan #strategi #roadmap
Acceptans och beteendeförändringar	#beteende #kultur #värderingar #agera #förståelse
Omställningsinfrastruktur	#infrastruktur #övergångsvägar #process för systemtransformation #process för digitalisering #process för systeminnovation #hur vi arbetar #roller

Ett större antal utlysningar än de som slutligen ingick i sammanställningen listades initialt och kategoriserades enligt "Prioritering" i Tabell 2. Utlysningar inom prioritet 1 och 2 kategoriserades utefter period, plats, typ av ansats, finansiär, kategori vatten, titel, vilken forsknings- och innovationsfas som finansierades, hur långa projekt som finansierades, total budget för satsningen, förväntad budget per beviljat projekt, samt gentemot deras koppling till Water Wise Societies tre delmål (*Klok vattenanvändning, Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället, och Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*), samt gentemot de fem systemdimensionerna (*Teknik, produkter och processer; Pengar och värde; Policy och styrning; Acceptans och beteendeförändringar, och Omställningsinfrastruktur*). Kategoriseringen gjordes med stöd av sökord från delmålsbeskrivningarna samt systemdimensionsbeskrivningarna för att hitta möjliga relevanta kopplingar. Bedömning av koppling gjordes manuellt från fall till fall. Sammanställning över använda kategorier, enheter och definitioner listas i Tabell 2.

Observera att samma utlysning i sammanställningen kan finansiera medel till flera delmål, dimensioner, typer av vatten och forsknings- och innovationsfaser. Budget för varje utlysning i relation till delmål och systemdimensioner viktades,

genom att utlysningens totala budget fördelades mellan de mål och dimensioner som finansierades, för att spegla bredden i inriktningen och undvika dubbelräkning.

Tabell 2. Kartlagd information "Finansieringslandskapet".

Kategorier	Enheter och definitioner
Prioritering	<p>1 = utlysning med tydlig vatteninriktning</p> <p>2 = vatten ingår som del i utlysning med annan huvudfokus</p> <p>3 = vatten ingen eller liten del av utlysning, ex. marint fokus eller öppna utlysningar</p> <p>4 = utlysningar med begränsad tillgänglig information samt utlysningar inom Impact Innovation¹</p>
Period	#Årtal vid publicering
Plats	#Sverige, #EU/Sverige (ansatser med medel från nationella finansiärer och stöd från EU-kommissionen (internationella partnerskap), och EU-fonder som hanteras av nationella finansiärer, #EU
Typ av ansats	#Utlysning
Utlysning	#Titel
Länk	#Websida för utlysningen
Finansiär	#Aktör som hanterar utlysningen / förmedlar medlen
Kategori vatten	#alla, #rinnande vatten, #sjöar, #grundvatten, #industriellt vatten, #kommunalt vatten (inkl. dricksvatten, #dagvatten, #avrinning (yt-), #nederbörd, #jordbruk/vattenbruk/livsmedel (inkl. bevattning, dränering, djurhållning), #återanvändning, #marint #saknas

¹ Utlysningar inom Impact Innovation-programmen antogs uppfylla en majoritet av systemdimensionerna och delmålen, med risk att snedvrider resultaten i kartläggningen över finansieringslandskapet, och bedömdes därför inte utgöra relevant jämförelseunderlag i analysen.

Vilken fas finansieras	<p>#Forskning (grundforskning, kunskapsuppbyggande, tillämpad forskning, forskning med tillämpbara resultat, projekt i labb-skala, behovsmotiverad forskning);</p> <p>#Utveckling (teknikutvecklings- och forskningsprojekt, nära praktisk tillämpning eller genomförande, innovationsprojekt, innovationsforskning, innovation, arbetssätt, genomförbarhetsstudier, samverkansprojekt, formationsprojekt, förberedelseprojekt, projekt i pilot-skala);</p> <p>#Demonstration (projekt i demo-skala);</p> <p>#Införande (åtgärder, åtgärdsprojekt, kommersialisering, implementering, investering, här finns ofta andra stödformer och investeringar som inte representeras i utlysningar).</p>
Hur långa projekt finansieras	#Antal år
Totalt budget för utlysning / ansats	#Miljoner kronor. Euro har räknats om till kronor med genomsnittlig valuta för innevarande år vid utlysningens publicering. I de fall information om total budget saknats i utlysningstexten har information om möjligt plockats från beviljade projekt.
Förväntad maximal budget per beviljat projekt	#Miljoner kronor. Euro har räknats om till kronor med genomsnittlig valuta för innevarande år vid utlysningens publicering. I de fall information om total budget saknats i utlysningstexten har information om möjligt plockats från beviljade projekt.

Datakällor

Underlag till kartläggningen har hämtats från finansiärers egna hemsidor. En sammanfattning av kartlagda finansiärer redovisas i Tabell 3. Resultat som redovisas i denna rapport baseras på utvärdering av utlysningar med prioritet 1 och 2.

I Sverige är FoU-medel för hållbar vattenhantering spridda över flera aktörer. Myndigheterna Formas, Vinnova och Naturvårdsverket, tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten (HaV), är centrala finansiärer av grundforskning och tillämpad forskning. Även andra statliga aktörer såsom Jordbruksverket, Energimyndigheten, Tillväxtverket, Rymdstyrelsen, Statens geotekniska institut (SGI) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) utlyser medel som i varierande grad berör vatten. Därtill bidrar organisationer och stiftelser, exempelvis Svenskt Vatten Utveckling (SVU), Mistra och Energiforsk. Finansieringslandskapet omfattar även en betydande andel privata medel (inte inkluderat i denna rapport). Nationella medel kan dessutom kanaliseras till EU-samfinansierade partnerskap, såsom Water4All.

Enligt regeringens proposition 2024/25:60 uppgick de samlade svenska FoU-utgifterna 2023 till cirka 224 miljarder kronor, varav omkring 47 miljarder var statliga satsningar och cirka 166 miljarder finansierades inom företagssektorn². Medel förmedlas både genom riktade utlysningar, där finansiären anger tydliga prioriteringar, och genom öppna utlysningar med bredare inriktning. Andra stödformer förekommer också.

Systemomställning kräver insatser från hela forsknings- och innovationssystemet, från kunskapsuppbyggnad till införande. Denna kartläggning fokuserar på öppet utlysta medel. Dessa finansierar ofta forskning, men kan även omfatta utveckling, demonstration och (mer sällan i materialet som ingått i den här studien) införande. Demonstration och införande finansieras inte sällan via andra stödformer och privata investeringar som inte fångas i utlysningar.

² [Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta](#)

Tabell 3. Kartlagda nationella finansiärer, internationella partnerskap med medel från nationella finansiärer och stöd från EU-kommissionen, samt EU-fonder som hanteras och medfinansieras av nationella finansiärer.

Finansiär	
Nationella finansiärer	Beskrivning
Energiforsk	Forsknings- och kunskapsföretag
Energimyndigheten	Myndighet
Formas	Myndighet
Havs- och vattenmyndigheten, HaV	Myndighet
Jordbruksverket	Myndighet
Mistra	Stiftelse
Naturvårdsverket	Myndighet
Rymdstyrelsen	Myndighet
Statens Geotekniska Institut, SGI	Myndighet
Svenskt Vatten Utveckling, SVU	Forsknings- och utvecklingsprogram som drivs av branschorganisationen Svenskt Vatten
Sveriges Geologiska undersökning, SGU	Myndighet
Vinnova	Myndighet
Internationella partnerskap och EU-fonder	Beskrivning
Biodiversa+	Europeiskt samfinansierat partnerskap med nationell finansiering från Formas, Naturvårdsverket och/eller Rymdstyrelsen
Driving Urban Transition, DUT	Europeiskt samfinansierat partnerskap med nationell finansiering från Energimyndigheten, Vinnova samt Formas
Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden	EU-fond med nationell finansiering från Jordbruksverket
Europeiska Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (i förekommande fall tillsammans med EIP Agri)	EU-fond med nationell finansiering från Jordbruksverket
Europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF / Regionalfonden	EU-fond med nationell finansiering från Tillväxtverket

Fonden för rättvis omställning, JTF	EU-fond med nationell finansiering från Tillväxtverket
Sustainable Blue Economy Partnership, SBEP	Europeiskt samfinansierat partnerskap med nationell finansiering från Formas
Water4All	Europeiskt samfinansierat partnerskap med nationell finansiering från Formas
Ansatser finansierade av EU-kommissionen	Beskrivning
Horisont 2020	8e ramprogrammet (2014–2020) med finansiering för forskning, teknisk utveckling och innovation, strukturerat i tre pelare: "Excellent Science" för grundforskning; "Industrial Leadership", och "Societal challenges" med fokus på utveckling och implementering av lösningar på samhällsutmaningar.
Horisont Europa	9e ramprogrammet (2021–2027) med finansiering för forskning och innovation, strukturerat i tre pelare: " Vetenskaplig spetskompetens", "Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft" samt "Innovativa Europa". Inkluderar strategisk riktade satsningar till utvalda samhällsutmaningar, "Missions".
LIFE	Finansieringsprogram (1992–2027) som stödjer projekt inom miljö, klimat och naturvård.

EU omfattar ett flertal olika finansieringsformer med ett stort antal utlysningar. Utvärdering på samma detaljnivå avseende enskilda utlysningar, motsvarande den som gjorts för nationella utlysningar, har inte varit praktisk möjlig inom ramen för denna kartläggning.

Avgränsningar

Kartläggningen av finansieringslandskapet avgränsades till utlysningar för studier i och av naturligt förekommande sötvatten samt olika typer av processvatten, som publicerades mellan år 2020–2024.

Utlysningar som enbart avser marint vatten inkluderades inte, utan placerades i kategorin *prioritet 3*. Utlysningar som omfattade både marint vatten och sötvatten inkluderades.

Öppna utlysningar inkluderades inte då de inte uttryckligen fokuserade på studier av sötvatten. Därmed kunde de inte sorteras på ett tillfredsställande sätt utifrån vilken typ av vatten som finansierades. Dessa placerades i kategorin *prioritet 3*.

Utlysningar inom ramen för Water Wise Societies inkluderades inte då de är framtagna för att möta systemdimensionerna och även programmets specifika delmål. Dessa utlysningar speglar därför inte inriktningen i det generella finansieringslandskapet och placerades i kategorin *prioritet 4*.

Projekt med fokus på sötvatten finansierade av öppna utlysningar samt inom Water Wise Societies finns med i den del av kartläggningen som inriktades på finansierade projekt, vilket delvis försvårar jämförelse mellan kartläggningarna.

Utlysningar från år 2025 inkluderades inte i kartläggningen, då många av dessa ännu inte var beslutade vid kartläggning och utvärdering, vilket skulle försvåra en jämförande analys med beviljade projekt.

Utlysningar inom EU-program med mindre tydlig direkt koppling till vattenfrågor, såsom Digital Decade, inkluderades inte.

Olika typer av strategidokument från finansiärer ingick i den inledande kartläggningen men inkluderades inte i utvärdering och analys, utan bedömning av innehåll, syfte och mål för finansiärernas satsningar har helt utgått från den text som funnits i utlysningstexterna.

En kartläggning av satsningar från Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet initierades, men arbetet avbröts då det visade sig utmanande att identifiera och kategorisera satsningarnas typ och innehåll.

I arbetet med att kartlägga finansieringslandskapet har det i vissa fall saknats uppgifter om budget och varaktighet, eller så har informationen varit svår att

jämföra mellan finansiärer och program. Detta begränsar precisionen i bedömningar av omfattning och resursfördelning.

Beviljade projekt

Urval och datainsamling. Projekt med startår från 2020 till 2024 hämtades från Swecris och Tillväxtverkets projektbank, samt från CORDIS, keep.eu och CINEA:s Project Portfolio. Svenskt Vatten tillhandahöll dessutom en sammanställning över samtliga projekt inom SVU under samma period. Sökningen utgick från sökorden i Tabell 4. Sökning och filter anpassades per databas, resultatlistor harmoniserades och dubletter togs bort.

Relevanskriterier. Ett projekt bedömdes som relevant om det uppfyller i) behandlar vattenfrågor från källa till kust, exklusive marina kustvatten och ii) har tydlig koppling till svensk kontext genom geografi, svenska projektledare eller innovationer utvecklade av svenska aktörer.

Screening och kodning. Först genomfördes en manuell relevansbedömning. Projekt med osäker träffbild granskades en andra gång med stöd av en anpassad GPT³, följt av manuell kontroll och kalibrering. Sammanlagt identifierades 969 projekt med koppling till ett eller flera av Water Wise Societies delmål och uppdrag. Dessa projekt kategoriserades och kodades med stöd av samma GPT. För varje projekt noterades graden av relevans för Water Wise Societies olika delmål, uppdrag och systemdimensioner som tydlig eller delvis. Därutöver dokumenterades projektens forsknings- och innovationsfas samt vattentyp utifrån de förbestämda kategorierna i Tabell 2⁴ samt refererade policyramverk. För samtliga kodade nationella projekt från Swecris har tillhörande utlysning identifierats och lagts till manuellt.

³ Den anpassade GPT:n utvecklades i juni 2025 och instruerades att granska projektens relevans för Water Wise Societies mission samt att kategorisera projekten mot programmets delmål, uppdrag och de fem systemdimensionerna för omställning, baserat på bakgrundsinformation om programmets mission och en första version av delmålsbeskrivningarna. Den anpassade GPT:n hade instruktion att motivera sin bedömning. GPT:ns kodning användes som beslutsstöd och kalibrerades löpande, medan slutliga bedömningar fastställdes manuellt.

⁴ För forsknings- och innovationsfas delades forskning upp i grundforskning (kunskapsbyggande forskning med fokus på förståelse, kartläggning, metodutveckling eller laboratoriebaserad utveckling utan direkt praktisk tillämpning) och tillämpad forskning (behovsmotiverad forskning med fokus på utveckling av kunskap, metoder, tekniker eller underlag med framtida praktisk tillämpning). Ytterligare kategorier lades till där projektbeskrivningen inte passade in i någon av de förbestämda kategorierna. Exempelvis inkluderades "Annat" som kategori för forsknings- och innovationsfas och ytterligare vattentyper som "Sötvatten" och "Våtmark".

Datakällor. För att identifiera tidigare finansierade projekt (startår 2020–2024) samlades projektdata in från Swecris⁵, Svenskt Vatten (en sammanställning av SVU-projekt), Tillväxtverkets projektbank⁶, keep.eu⁷, CINEA Project Portfolio⁸ och CORDIS⁹. Nedan följer en beskrivning av varje databas. Tillgängliga projektdata från respektive källa finns listad i bilagan.

Swecris (SE) är en nationell databas som vid tidpunkten för sökningen täckte 15 forskningsfinansiärer (både statliga och privata) samt hur dessa har fördelat sina pengar till forskare i Sverige. Databasen förvaltas av Vetenskapsrådet på uppdrag av regeringen. Möjliga relevanta projekt med startår 2020–2024 identifierades genom att använda sökorden i Tabell 4 och exporterades till CSV-filer. Sökningen genererade ungefär 13 000 träffar totalt, varav 5000 unika. Av dessa bedömdes 683 projekt vara relevanta att inkludera i denna rapport.

⁵<https://www.vr.se/swecris#/>

⁶ <https://projektbank.tillvaxtverket.se/projektbanken2020#page=abe6e0ba-8cac-43ae-9022-9d34560cf5b6>

⁷ <https://keep.eu/>

⁸ https://dashboard.tech.ec.europa.eu/qs_digit_dashboard_mt/public/sense/app/3744499f-670f-42f8-9ef3-0d98f6cd586f/sheet/d2820200-d4d9-4a26-b23b-58e323c803c2/state/analysis

⁹ <https://cordis.europa.eu/search>

Finansiärer som levererar data till Swecris (källa: Vetenskapsrådet)

- Formas (från 2008, löpande uppdatering)
- Vetenskapsrådet (från 2008, löpande uppdatering)
- Vinnova (från 2008, löpande uppdatering)
- Energimyndigheten (data från 2010, uppdatering en gång per år)
- Forte (från 2008, löpande uppdatering)
- Familjen Kamprads stiftelse (från 2017, uppdatering en gång per år)
- Hjärt-Lungfonden (från 2018, löpande uppdatering)
- IFAU, Institutet för arbetsmarknads och utbildningspolitisk utvärdering (åren 2008 till 2021)
- Karolinska Institutets stiftelser och donationer (från 2025, löpande uppdatering)
- Naturvårdsverket (från 2020, löpande uppdatering)
- Riksbankens Jubileumsfond (från 2008, löpande uppdatering)
- Rymdstyrelsen (åren 2009 till 2017)
- Statens geotekniska institut, SGI (från 2021, uppdatering en gång per år)
- Stiftelsen för Kunskaps och Kompetensutveckling, KK-stiftelsen (från 2023, uppdatering en gång per år)
- Östersjöstiftelsen (från 2008, uppdatering en gång per år)

Svenskt Vatten Utveckling (SVU) är Svenskt Vattens forskning- och utvecklingsprogram som finansierar tillämpad forskning i linje med medlemmarnas, dvs VA-organisationernas, behov. För denna rapport sammanställde Svenskt Vatten en databas med samtliga projekt som fått SVU-bidrag med startår 2020–2024. Av databasens 93 projekt ansågs 92 vara relevanta.

Projektbanken (Tillväxtverket) listar projekt som mottagit stöd för regional utveckling med svensk finansiering och EU-medel som förmedlats via svenska myndigheter. Möjliga relevanta projekt identifierades genom svenska sökorden i Tabell 4 och kompletterades genom ett urval av engelska sökord. Data för respektive sökord laddades ner i Excel-filer för Nationella projekt, EU-program 2021–2027 och EU-program 2014–2020. I Excel filtrerades projekten på startår. Totalt genererade sökningen 3006 (1296+403+1307) unika träffar för projekt med startår 2020–2024. Av dessa bedömdes totalt 92 (24+18+50) projekt vara relevanta för Water Wise Societies mission. Projekt som bedömdes röra implementering av konventionella system och inte forskning, innovation eller

implementering av innovativa lösningar exkluderades från denna sammanställning. Detta innefattade bland annat ett 60-tal projekt gällande byggnation eller renovering av toaletter (ofta ledda av bygdegårdar eller idrottsföreningar) samt ca 10 projekt inom dränering och dagvattenhantering.

keep.eu (Interreg, EU) tillhandahåller data om finansierade Interreg-projekt och vilka som mottagit finansieringen. Databasen täcker perioderna 2000–2006, 2007–2013 och 2014–2020, och uppdateras nu med data för perioden 2021–2027. Databasen är uppbyggd och underhålls av Interact-programmet i samarbete med de övriga Interreg-programmen och med stöd från Europeiska kommissionen. Projekt filtrerades utifrån att svenska aktörer/organisationer var involverade i projektet (antingen som "lead partner" eller "project partner"), perioderna 2014–2020 och 2021–2027, tematiska fokus "Water management" och "Waterways, lakes and rivers". Sökningen genererade totalt 50 projekt, varav 18 bedömdes vara relevanta.

CINEA (Life, EU) projektportfölj användes för att identifiera relevanta Life-projekt. Projekt med svenska projektpartners sorterades ut, vilket resulterade i 114 projekt (juni 2025). Av dessa bedömdes 12 projekt vara relevanta.

Cordis (Horisont Europa, EU) tillhandahåller information om EU's forsknings och utvecklingsprojekt. Projekt med startår 2020–2024 och med svenska deltagare identifierades genom att bygga en söksträng med sökorden i Tabell 4, vilket genererade 1911 träffar. Totalt bedömdes 72 projekt vara relevanta.

Tabell 4. Sökord använda för att identifiera möjliga relevanta projekt från Swecris och Cordis.

Sökord Swecris	Sökord Cordis
vatt	water, irrigation
avlopp	sewage, drainage
slam	sludge
fekalie	faeces, feces, excreta, excrement
urin	Urine
avrinning	Runoff
hydro	Hydro
sjö	Lake
akvatisk	aqua*
övergöd	Eutrophication
(PFAS)	PFAS
storm	Storm

torka	Drought
översväm	flood*, inundation
skyfall	cloudburst, downpour
reservoar	Reservoir
våtmark	Wetland
damm	dam, pond
älv, åar	river, stream
flöde	Flow
regn	rain, precipitation
kretslopp/cirkulär	Circular
resilien	resilien*
biogas	Biogas
växtbädd	plant bed, plantbed
läkemedelsrest(er)	medical residue, drug residue
mikroförorening(ar)	micropollut*
klimatanpass(ning)	climate adaptati*

Avgränsningar

Analysen av beviljade projekt är avgränsad till en femårsperiod från 2020 till 2024 och till de datakällor som har använts, det vill säga Swecris, SVU, Tillväxtverkets projektbank, CORDIS, keep.eu samt CINEA:s Project Portfolio.

Relevansbedömning och analys utgår från de beviljade projektens beskrivningar. Tolkningen är därmed beroende av hur fullständigt och tydligt projektens mål och aktiviteter har redovisats. Eftersom vattenfrågor kan kopplas till många sakområden finns en risk att vissa projekt som kan anses relevanta inte har fångats upp, samtidigt som andra kan ha inkluderats trots svag koppling.

Kodningen har varit AI-assisterad men varje projektbeskrivning har lästs manuellt och kodningsresultaten har justerats vid behov. AI användes som stöd i arbetet men uppvisade variation i kvalitet, bland annat genom felaktiga slutsatser och övertolkningar. Slutliga klassificeringar och tolkningar fastställdes därför manuellt.

Kodningen har i möjligaste mån utgått från sådant som uttryckligen framgår av projektbeskrivningarna. Det innebär att kopplingar som kan te sig rimliga, men som inte nämns i texten, inte har kodats, samt att delar av projekt som beskrivits oklart kan ha fallit utanför. Dessutom kan ett projekts faktiska bidrag till Water

Wise Societies delmål kan inte härledas direkt ur denna analys då den är baserad på projektbeskrivningar inkluderade i ansökningar och inte på projektens faktiska resultat. Resultaten bör därför tolkas som indikativa snarare än exakta.

Trots dessa begränsningar ger rapporten en samlad indikation på vilken typ av projekt som har finansierats under perioden 2020 till 2024 och kan fungera som underlag för framtida utlysningar inom Water Wise Societies.

Resultat

Finansieringslandskapet

Detta avsnitt redovisar resultaten från kartläggningen av finansieringslandskapet med fokus på vilka aktörer som finansierar vilka typer av insatser och genom vilka finansieringsformer.

Nationell finansiering

Sammanfattning

Urvalet omfattar 44 utlysningar 2020 till 2024 med en sammanlagd budget på 5,5 miljarder kronor. Urvalet inkluderar både utlysningar där sötvatten är huvudfokus och utlysningar där sötvatten bedöms kunna ingå.

Delmål

- Tyngdpunkten ligger på *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*, följt av *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället* och *Klok vattenanvändning*.
- *Klok vattenanvändning* framstår som relativt mindre finansierad i de statliga utlysningar som ingår i denna kartläggning.

Systemdimensioner

- Samtliga fem systemdimensioner återfinns i de kartlagda utlysningarna, men *Acceptans och beteendeförändringar* samt *Pengar och värde* förekommer något mer sällan i utlysningstexter.

Vattentyper

- Totalt sett är utlysningar om naturliga vatten fler till antalet. Denna totalskillnad säger dock lite om sammansättningen inom respektive grupp.
- Inom processvatten är kommunalt vatten en av de största enskilda underkategorierna i hela materialet. Jordbruk, vattenbruk och livsmedel är också omfattande och större än flera underkategorier inom naturliga vatten, exempelvis avrinning och nederbörd.
- Industriellt vatten utgör endast en mindre del av processvatten och är svagt representerat i de utlysningar som analyserats.

Forsknings- och innovationsfas

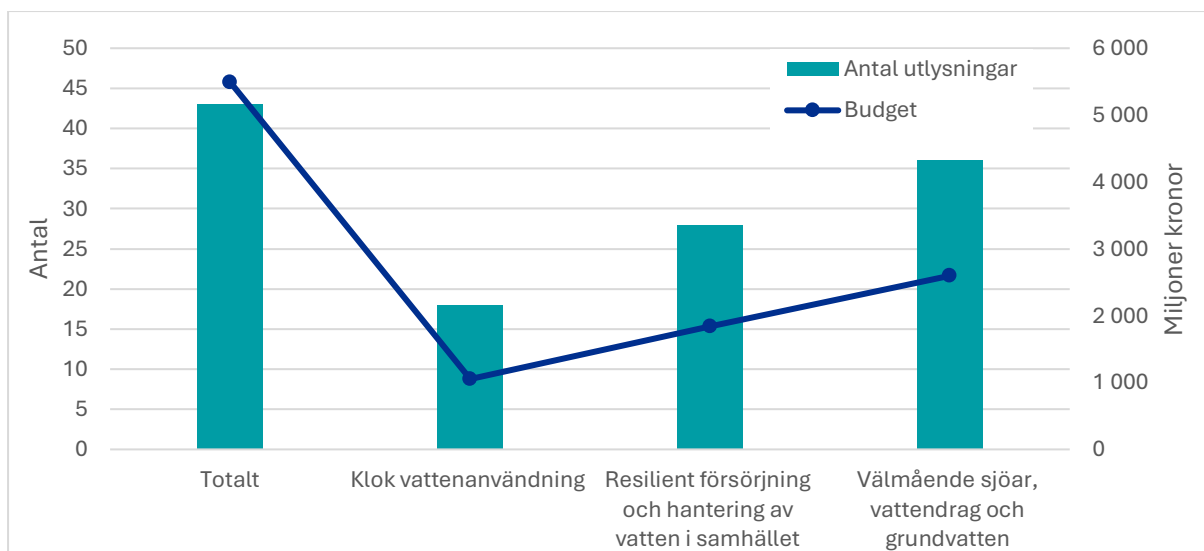
- Forskning och utveckling dominerar. Ett mindre antal utlysningar avser demonstration. Inga utlysningar har identifierats som direkt riktade mot införande.
- Resultatet är indikativt. Underlaget bygger främst på öppet utlysta statliga medel, vilket innebär att instrument nära marknad och införande kan vara underrepresenterade.

Vattenfrågor ryms i flera tematiska områden och sektorer. I det studerade materialet återkommer hållbar vattenhantering inom olika vattentyper (till exempel rinnande vatten, sjöar, grundvatten, industriellt vatten, kommunalt vatten, jordbruk och livsmedel) och kategorier (till exempel vattenkvalitet, föroreningar, vattentillgång, klimatförändringar och styrmedel).

Totalt identifierades 199 potentiellt relevanta utlysningar i och utanför Sverige. Av dessa var 65 stycken nationella med en sammanlagd budget om 8,05 miljarder kronor. Fyrtiofyra av de nationella utlysningarna bedömdes som relevanta för fördjupad analys: varav 23 stycken med tydlig vatteninriktning ("prioritering 1"; total budget om 1,83 miljarder kronor) och 21 stycken där vatten bedömdes ingå som del i en bredare utlysning ("prioritering 2"; total budget om 3,67 miljarder kronor). Övriga utlysningar bedömdes ha mindre relevans (till exempel endast marint fokus, eller öppna generella utlysningar), ligga utanför tidsperioden eller sakna tillräckligt underlag för vidare analys i denna kartläggning. Hänsyn togs till att en och samma utlysning kan finansiera projekt som knyter an till flera delmål, systemdimensioner, vattentyper och faser. Budget kopplad till delmål och systemdimensioner viktades.

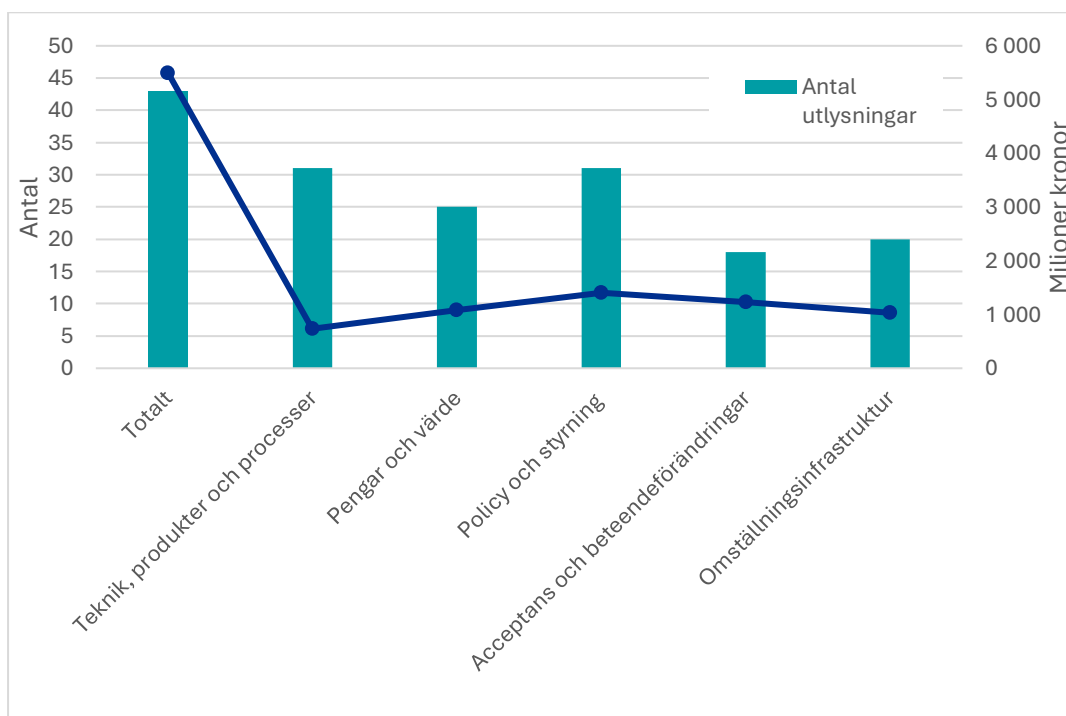
Bland de mest relevanta nationella satsningarna återfanns framför allt utlysningar inom Formas nationella forskningsprogram för hav och vatten, Naturvårdsverkets och HaV:s miljöforskningsanslag, utlysningar från SVU samt från Vinnova. Även vissa EU-partnerskapsutlysningar med nationell medfinansiering, såsom Water4All och Biodiversa+, bedömdes som mycket relevanta för kartläggningen.

Kartläggningen av nationella utlysningar där sötvatten var huvudfokus, eller där sötvatten ingick som del, visar att programmets tre delmål är relativt väl täckta, med tyngdpunkt på *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* och något lägre fokus på *Klok vattenanvändning*. Den totala budgeten följer i stort antalet utlysningar, vilket indikerar att storleken per utlysning överlag är jämförbar mellan de tre delmålen (Figur 1).

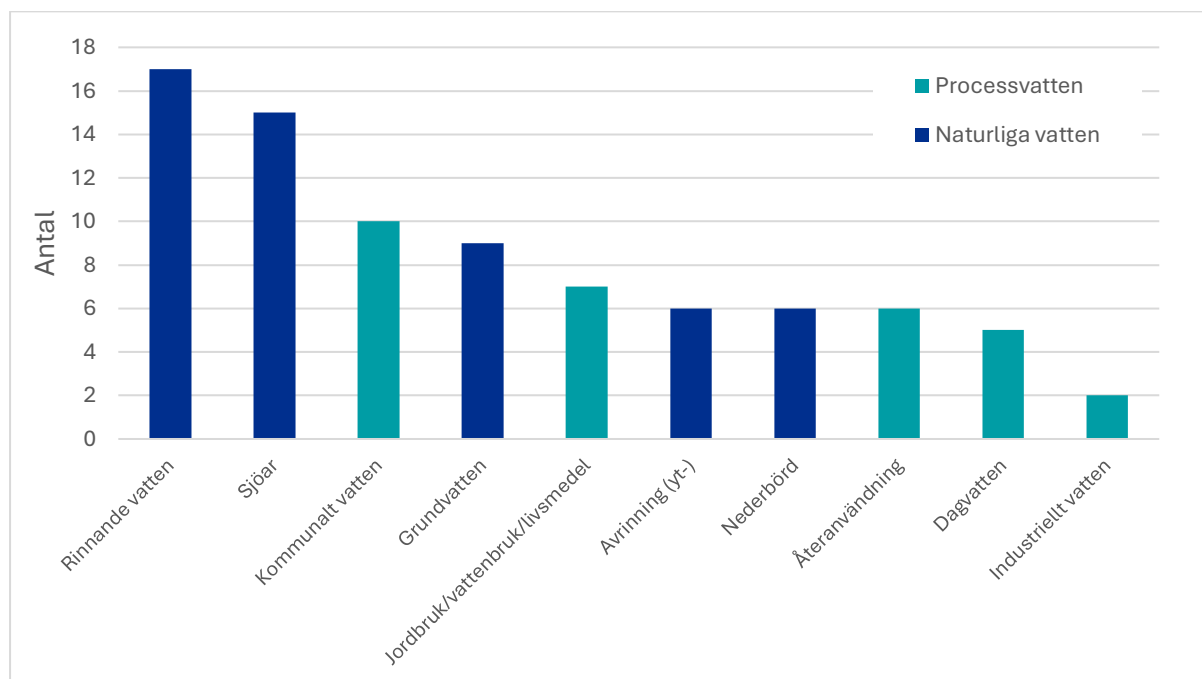
Figur 1. Antal utlysningar och budget per delmål i utvärderade utlysningar. Staplarna visar antal utlysningar för programmets respektive delmål. Den blå linjen visar budget per delmål.

Även de fem systemdimensionerna täcks väl av de utvärderade utlysningarna. Antalet utlysningar är något lägre inom systemdimensionerna *Acceptans och beteendeförändringar*, *Omställningsinfrastruktur* och *Pengar och värde*. Den totala budgeten speglar dock inte fullt ut antalet utlysningar. Indikativt framstår *Acceptans och beteendeförändringar* som något mer resursstarkt givet sitt antal, medan *Teknik, produkter och processer* samlar något lägre andel medel relativt antalet utlysningar (Figur 2).

Figur 2. Antal utlysningar och budget per systemdimension i utvärderade utlysningar. Staplarna visar antal utlysningar för programmets respektive systemdimensioner. Den blå linjen visar budget per systemdimension.

Fördelningen mellan vattentyper visar att närmare dubbelt så mycket medel utlystes till studier i och om naturliga vatten (rinnande vatten, sjöar, grundvatten, avrinning och nederbörd samt marint) jämfört med processvatten (industriellt vatten, kommunalt vatten, dagvatten, jordbruk/vattenbruk/livsmedel samt återanvändning). Många utlysningar möjliggör projekt i flera vattentyper, men sammantaget dominerar naturliga vatten (Figur 3).

Figur 3. Antal utvärderade utlysningar som finansierar projekt kring olika typer av vatten, uppdelat i naturliga vatten och processvatten. Vissa utlysningar omfattade finansiering av projekt i flera typer av vatten.

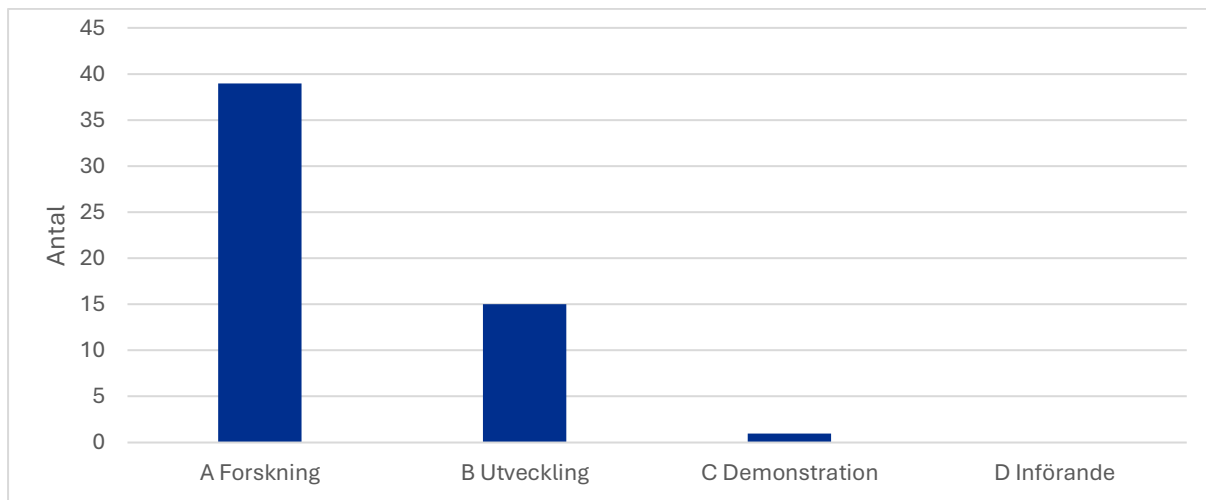
Flest utlysningar med relevans för programmets samtliga tre delmål kommer från Naturvårdsverket i samarbete med HaV, från Svenskt Vatten Utveckling, samt från Formas. Statliga medel utgör merparten av total finansiering, men Svenskt Vatten Utveckling bidrar med en betydande andel, särskilt inom delområdet *Klok vattenanvändning*, där statliga nationella medel i denna kartläggning framstår som relativt mindre frekventa (Tabell 5). Mönstret återkommer även när utlysningarna sorteras efter systemdimensioner: Naturvårdsverket i samarbete med HaV, Svenskt Vatten Utveckling och Formas står även där för flest antal utlysningar med relevans för de fem dimensionerna (Tabell 5).

Tabell 5. Antal utlysningar per finansör som finansierar projekt inom de tre delmålen, samt inom de fem systemdimensionerna. Fler finansörer anges för utlysningar genomförda i samverkan mellan olika finansörer. Ljusare blå indikerar 1-4 utlysningar och mörkare blå >5 utlysningar.

Finansör	Delmål			Systemdimensioner				
	Klok vatten-användning	Resilient försörjning och hantering av	Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten	Teknik, produkter och processer	Pengar och värde	Policy och styrning	Acceptans och beteendeförändringar	Omställningsinfrastruktur
Naturvårdsverket +HaV	4	6	11	8	4	9	4	5
Svenskt Vatten Utveckling	5	5	5	5	5	5	0	5
Formas	3	4	3	4	3	3	1	3
Mistra	1	3	2	2	2	2	2	1
Biodiversa+	0	3	5	0	2	4	4	1
Driving Urban Transition	2	2	1	1	1	1	2	2
Vinnova	1	2	1	2	2	2	1	1
Water4All	1	1	1	2	3	3	2	1
Jordbruksverkets EU-fonder	1	1	1	2	0	0	0	0
Sveriges Geologiska undersökning	0	0	1	2	0	0	0	0
Statens Geotekniska Institut	0	0	2	0	0	1	1	0
Naturvårdsverket +HaV +Formas	0	0	1	0	0	1	1	0
Naturvårdsverket+HaV +Formas +Trafikverket	0	0	1	1	0	0	0	0
Naturvårdsverket	0	0	1	0	1	0	0	0
Jordbruksverket	0	1	0	1	1	0	0	0

Fördelning av utlysningar efter forsknings- och innovationsfas presenteras i Figur 4 och visar ett tydligt fokus på lägre TRL-nivåer, det vill säga forskning och utveckling. Det speglar dels att kartläggningen främst omfattar statliga utlysningar, där statsstödsregler begränsar direkt stöd till införande och marknadsinsatser, dels att Vinnova och Energimyndigheten har särskilda uppdrag att stödja pilot- och demonstrationsprojekt. Denna kartläggning fångar

dock inte i någon större omfattning utlysningar med fokus på högre TRL-nivåer inom hållbar vattenhantering. Orsaker kan vara att sökorden inte fångat upp sådana utlysningar eller att öppna utlysningar sorterats bort från vidare analys.

Figur 4. Fördelning av utlysningar utifrån utlysningens forsknings- och innovationsfas.

EU-finansiering

Sammanfattning

Horisont Europa

- Utlysningar omfattar alla vattentyper och möjliggör forskning, utveckling och i vissa fall demonstration. Effekter i svensk kontext är svåra att bedöma då projekten ofta organiseras i större konsortier.
- Inom missionen *Restore our Ocean and Waters* finns tydligare krav på konkreta förändringar, men antalet utlysningar med tydlig sötvattenrelevans för Sverige är begränsat.

LIFE

- LIFE stödjer genomförande av EU:s miljö- och klimatpolitik och ställer krav på planering och förberedelse för förändring genom till exempel teknikinförande, övervakningssystem och styrningslösningar.
- Möjligheterna för riktade vattenprojekt är goda, men utfallet beror på respektive utlysningens inriktning.

Vattentyper inom EU-materialet

- Mönster som liknar det nationella framträder: kommunalt vatten är återkommande, ofta i kombination med återanvändning och tillämpningar inom jordbruk. Industriellt vatten förekommer mer sällan.

Övergripande iakttagelse

- EU-instrumenten har en tydligt tillämpad profil. Horisont Europa spänner från forskning till demonstration, medan LIFE ligger närmare införande.

Horisont 2020 var EU:s åttonde ramprogram för forskning, teknisk utveckling och innovation. Programmet löpte 2014–2020 och bestod av tre pelare: Excellent Science, Industrial Leadership och Societal Challenges. Efter programmets slut sammanställdes en översikt av vattenrelaterade insatser och fördelad finansiering delades in i åtta kategorier¹⁰. Enligt denna framställning fick kategorin "Water and people" störst andel av finansieringen (37%), följt av "Water management" (18%) samt "Water and industry" (16%). Den första kategorin rymmer arbete om rening, återanvändning, avloppsslam och resursåtervinning. Den andra omfattar behov och fördelning, scenarier och modellering, miljö kvalitet, data och sensorer. Den tredje fokuserar på rening och återvinning av industriellt process- och avloppsvatten.

¹⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2022-03/water_research_and_innovation_projects_2014-2020.pdf

Horisont Europa (2021–2027) är EU:s nuvarande ramprogram för forskning och innovation med tre pelare: Vetenskaplig spetskompetens, Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft samt Innovativa Europa. De europeiska partnerskapen är en central del av pelare 2 och kompletteras av fem Missions som samlar riktade insatser. För vattenområdet är missionen Restore our Ocean and Waters (Friska hav, kust och inlandsvatten) mest relevant. Programmet introducerar även European Innovation Council (EIC)¹¹ som stödjer innovation från tidig forskning till uppskalning av små och medelstora företag¹². Vatten är inte ett eget tema i programmet men ingår i flera satsningar, särskilt inom pelare 2, där utlysningar är organiserade i sex kluster: 1) Hälsa, 2) Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen, 3) Civil säkerhet för samhället, 4) Digitala frågor, industri och rymden, 5) Klimat, energi och mobilitet, 6) Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö. Vattenrelaterade utlysningar förekommer i samtliga kluster men är vanligast i kluster 6.

EU Mission: Restore our Ocean and Waters (Friska hav, kust och inlandsvatten) syftar till att återställa hav och vatten till 2030 genom forskning, innovation, medborgarengagemang och blå investeringar. Genom regionala "lighthouses" samordnas insatser i Atlanten och Arktis, Medelhavet, Östersjön och Nordsjön samt i Donau och Svarta havet. En översiktlig genomgång visar att nitton publicerade eller öppna utlysningar har tydlig sötvattenanknytning, varav flera rör Donau. För svensk kontext framträder teman som minskad transport av näringsämnen och föroreningar via vattendrag till kust, restaurering av sjöar, e-DNA-bibliotek och medborgarengagemang. EU-kommissionens utvärdering pekar på att missionen bidrar till att överbrygga fragmenterad styrning och understöder centrala EU-regelverk för sötvatten och hav.

European Innovation Council (EIC) fungerar som ett komplement till pelare 2 och Missions. En översikt av utlysningssdokument indikerar få tematiska utlysningar med exklusivt vattenfokus, men stöd kan sökas för teknik som indirekt stärker vattenhushållning och miljöprestanda. EIC omfattar Pathfinder för tidig forskning, Transition för validering och demonstration samt Accelerator för uppskalning.

¹¹ https://eic.ec.europa.eu/index_en

¹² https://eic.ec.europa.eu/document/download/6a843d77-534e-42b8-a805-539fbc8ca92a_en?filename=EIC-Impact-Report-2025.pdf

European Research Council (ERC) finansierar forskardriven excellent forskning genom Starting, Consolidator, Advanced och Synergy Grants samt Proof of Concept. Programmet är inte tematiskt styrt, men vattenrelaterade projekt kan förekomma. ERC erbjuder fyra kärnbidragsprogram: "Starting Grants", "Consolidator Grants", "Advanced Grants" och "Synergy Grants". Till detta kommer "Proof of Concept Grant"-som är avsett att hjälpa ERC bidragsmottagare att utforska innovationspotentialen i sina idéer eller forskningsresultat. ERC:s totala budget från 2021 till 2027 är mer än 16 miljarder euro. ERC utger inte tematiska utlysningar på specifika områden men finansiering av vattenrelaterad forskning kan förekomma.

LIFE är EU:s instrument för genomförande av klimat-, natur- och miljöpolitik. Programperioden 2021–2027 har en total budget på cirka 5,43 miljarder euro och omfattar fyra delområden: Natur och biologisk mångfald, Cirkulär ekonomi och livskvalitet, Begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt Omställning till ren energi. Projekten kan vara pilot- och demonstrationsprojekt, bästa praxis eller större strategiska satsningar, ofta med krav på spridningspotential. Enligt en sammanställning från 2024 har LIFE sedan 2014 stöttat över 220 projekt för torka och vattenbrist, översvämningar och stormrisker, 118 projekt kopplade till avrinningsplanering samt 50 projekt för minskad förorening. För 2020–2024 identifieras 139 LIFE-utlysningar i EU-portalen. Ingen har exklusivt vattenfokus, men vattenfrågor ingår i flera utlysningar, till exempel inom cirkulär ekonomi.

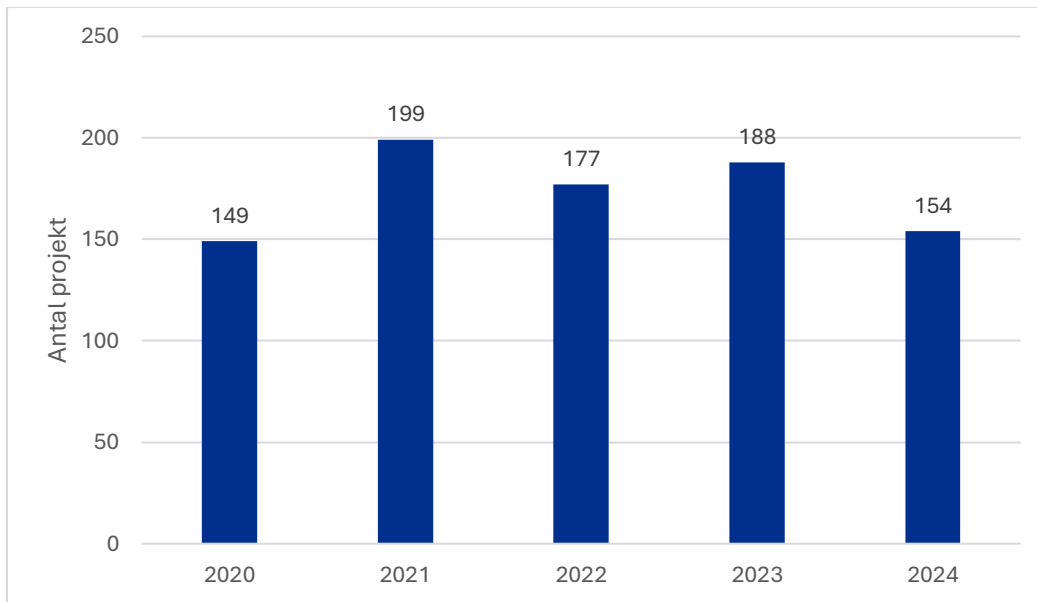
Beviljade projekt

Nationellt finansierade projekt

Sammanfattning

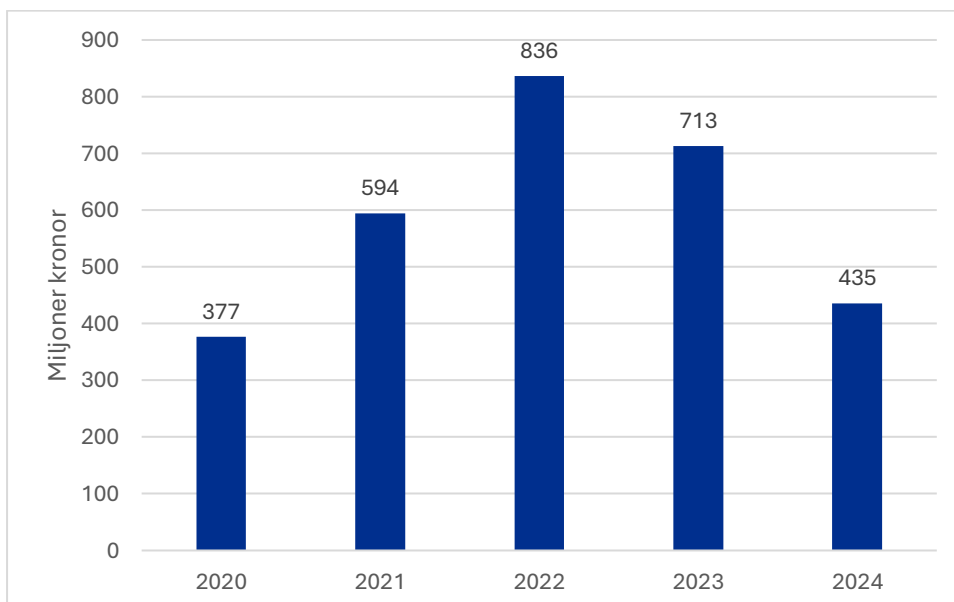
- **Omfattning och trend.** 867 relevanta projekt identifierades med en total budget på 2,96 miljarder kronor. Antalet projekt per år varierade mellan 149 och 199. Finansieringen ökade till en topp 2022 och minskade därefter, vilket förklaras av flera större projekt detta år.
- **Finansiärer.** Formas stod för 1,64 miljarder kronor följt av Vinnova (347 miljoner kronor), Energimyndigheten (285 miljoner kronor) och Vetenskapsrådet (259 miljoner kronor). Formas och Vetenskapsrådets årliga öppna forskningsutlysningar finansierade en relativt stor andel av projekten. Formas och Energimyndigheten hade högst genomsnittligt projektbidrag.
- **Bidragsstorlek.** Drygt hälften av projekten fick bidrag på 2-5 miljoner kronor. Ett mindre antal större projekt i spannet 10-100 miljoner kronor stod för en betydande del av finansieringen, särskilt 2022, då flera större satsningar beviljades.
- **Delmål och uppdrag.** Flest projekt adresserade *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*. Finansieringen för alla tre delmålen ökade till år 2022 och minskade därefter. Vanligast bland uppdragen var *Förebygg och minska spridning av farliga ämnen*, följt av *Minska negativ påverkan på vattensystem* samt *Återvinn och återanvänd vatten och dess resurser*.
- **Systemdimensioner.** Cirka 80 procent av projekten inkluderade systemdimensionerna *Omställningsinfrastruktur* samt *Teknik, produkter och processer*, medan *Policy och styrning*, *Pengar och värde* och *Acceptans och beteendeförändringar* förekommer mer sällan.
- **Vattentyper.** Kommunalt vatten förekommer i flest projekt följt av rinnande vatten, återanvändning, grundvatten och sjöar.
- **Forsknings- och innovationsfas.** Tillämpad forskning utgjorde cirka 60 procent av projekten, medan utveckling, demonstration och införande förekommer mer sällan. Utfallet är indikativt eftersom öppet utlysta statliga instrument dominerar urvalet.
- **Policyramverk.** Agenda 2030 var det mest framträdande ramverket, följt av EU:s ramdirektiv för vatten och Sveriges miljömål.

Totalt identifierades 867 projekt med projektmedel förmedlade via svenska finansiärer. Antalet beviljade projekt per år varierade mellan 149 och 199 (Figur 5).

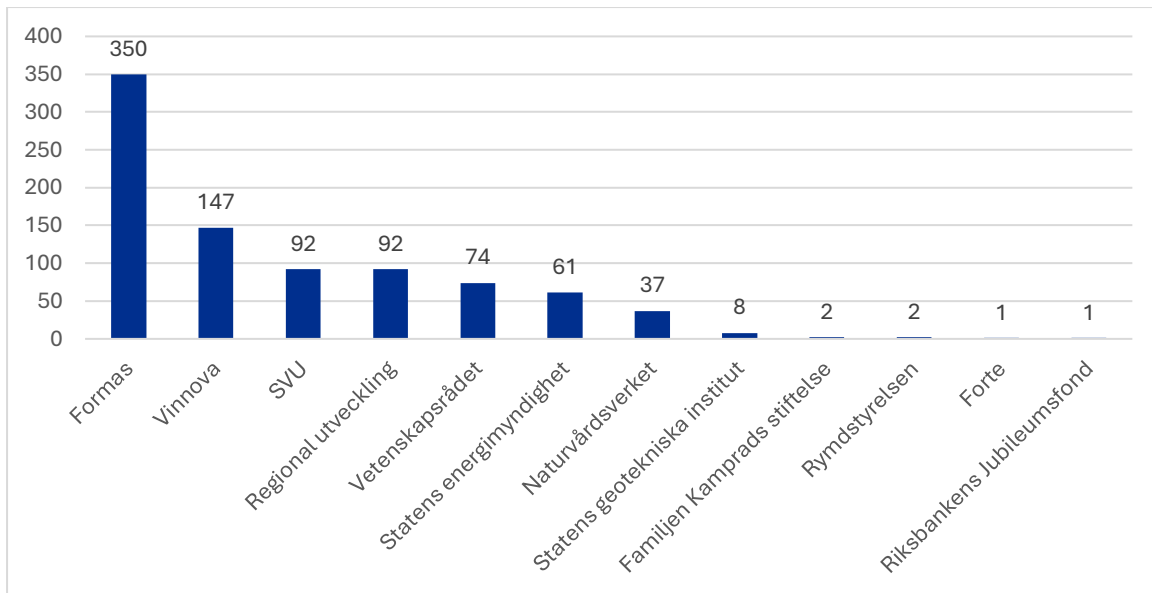
Figur 5. Antal projekt per år finansierade av nationella finansiärer.

Total finansiering under perioden var 2,96 miljarder kronor. Finansieringen ökade från 377 miljoner kronor år 2020 till en topp på 836 miljoner kronor år 2022 och minskade därefter till 435 miljoner kronor år 2024 (Figur 6). Den höga totalsumman 2022 förklaras av att ett relativt stort antal projekt som initierades detta år låg i intervallet 10 till 100 miljoner kronor per projekt.

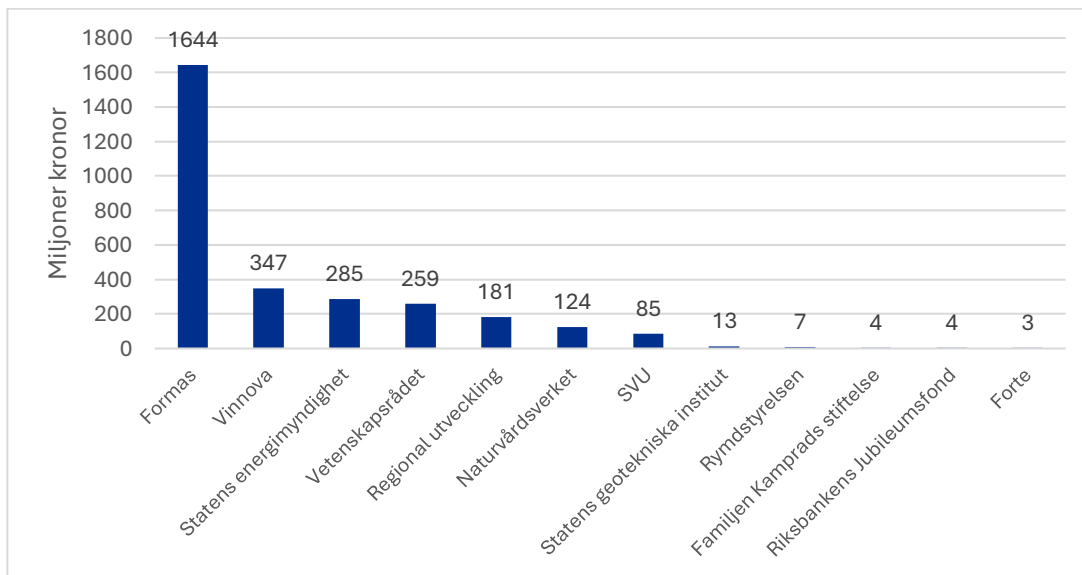
Figur 6. Totalt projektbidrag per år från nationella finansiärer.

Formas stod för 350 projekt, vilket motsvarar närmare hälften av alla satsningar relevanta för Water Wise Societies (Figur 7). Därefter följde Vinnova med 147 projekt, SVU:s program med 92, regionala utvecklingsprojekt 92, Vetenskapsrådet med 74 och Energimyndigheten med 61 projekt.

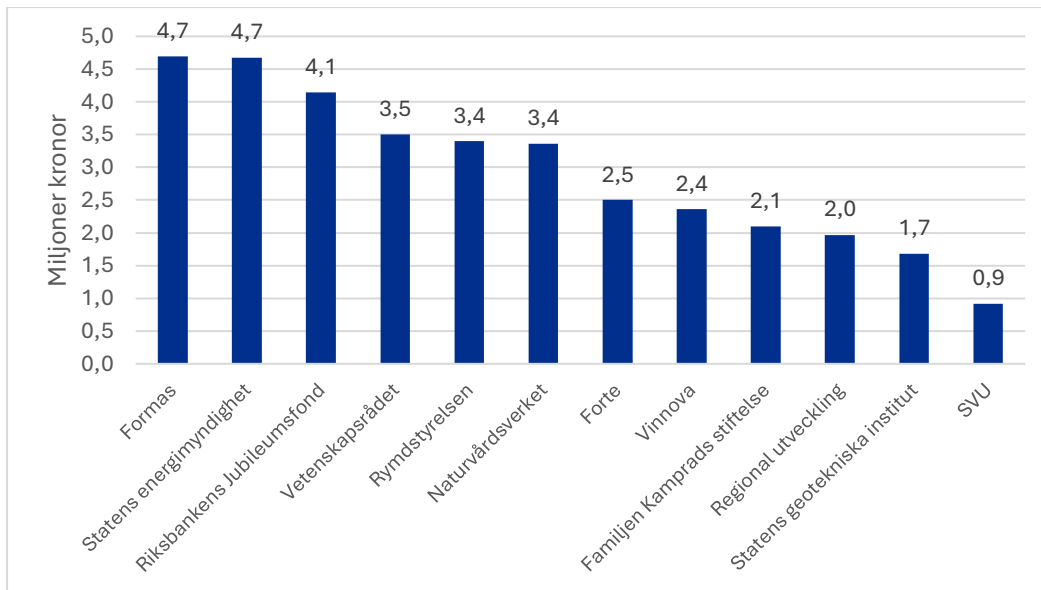
Figur 7. Totalt antal projekt finansierade av respektive nationell finansör under perioden 2020–2024.

Räknat i beviljade medel var Formas störst med cirka 1,64 miljarder kronor, följt av Vinnova (347 miljoner), Energimyndigheten (285 miljoner) och Vetenskapsrådet (259 miljoner) (Figur 8).

Figur 8. Totalt bidrag per nationell finansör under perioden 2020–2024.

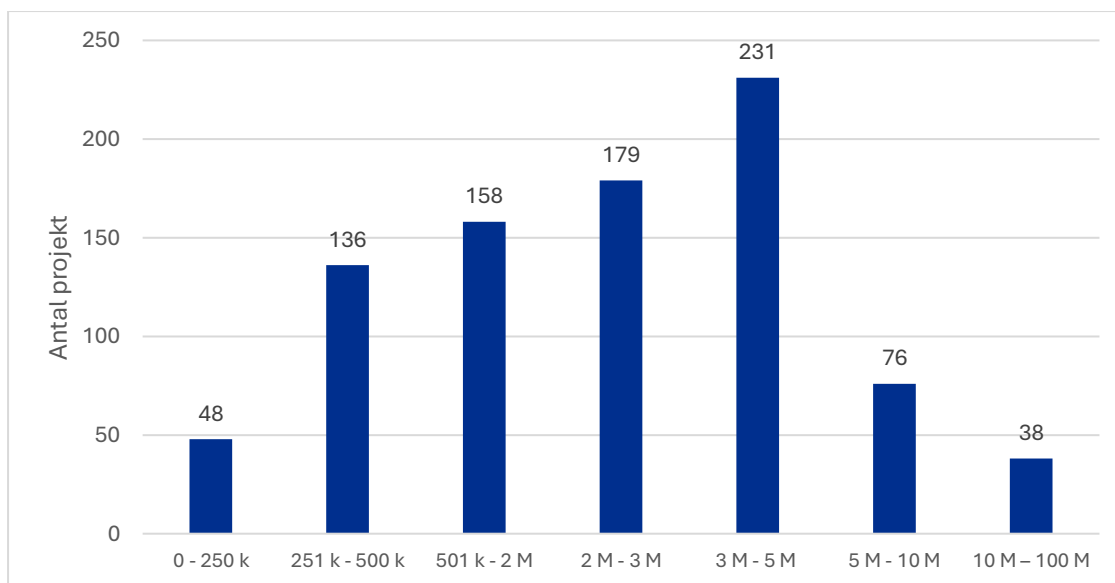
Även mätt som genomsnittligt bidrag per beviljat projekt ligger Formas högst tillsammans med Energimyndigheten, med 4,7 miljoner kronor per projekt (Figur 9).

Figur 9. Nationella finansierares genomsnittliga bidrag per beviljat projekt (miljoner kronor).

Figur 10 visar fördelningen av storleken på beviljade projektbelopp. Knappt hälften av projekten, 410 stycken, erhöi mellan 2 och 5 miljoner kronor. Totalt 38 större projekt låg på 10 till 100 miljoner kronor. Av dessa större satsningar finansierades 18 projekt under 2022. De sex största projekten under perioden var:

- Ett kompetenscentrum för hållbar vattenkraft (Energimyndigheten, 93 miljoner kronor)
- En demonstrationsanläggning av HTC-metoden för slambehandling (Energimyndigheten, 40 miljoner kronor)
- Forskarskolan AquaClim om VA och klimatförändringar (Formas, 40 miljoner kronor)
- Forskarskolan WATCH om planering av vattenutmaningar i det hållbara samhällsbyggandet (Formas, 37 miljoner kronor)
- Programmet DRIZZLE om nya dagvattenlösningar (Vinnova, 36 miljoner kronor)
- Programmet Water Wise Societies om systemförändring av vattenförvaltningen i Sverige (Formas, 34 miljoner kronor).

Figur 10. Antal projekt i respektive bidragskategori.

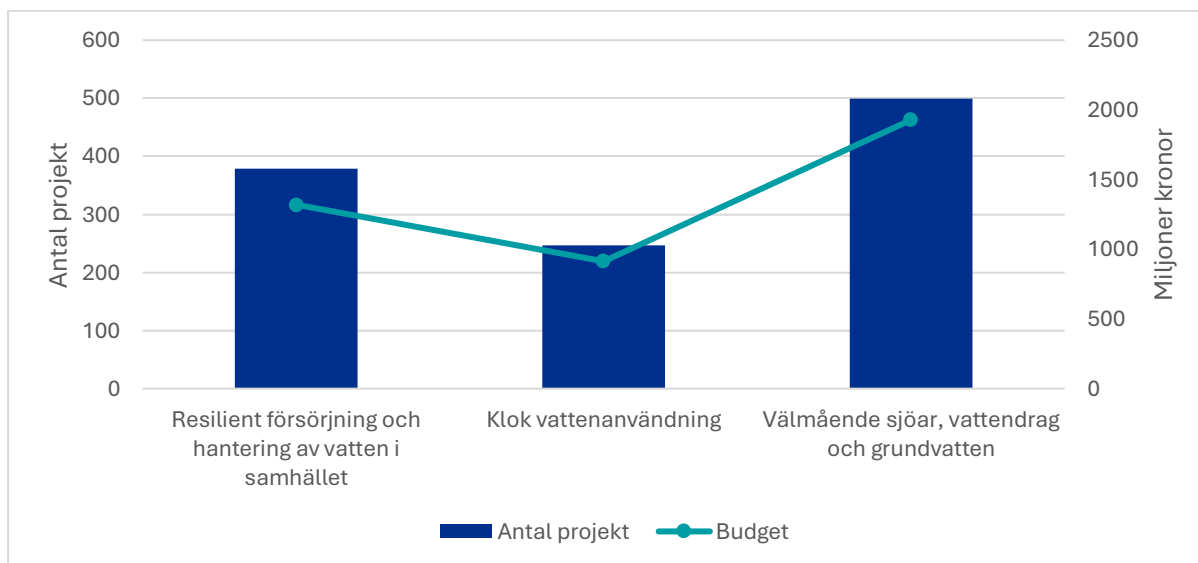
Tabell 6 ger en översikt över de utlysningar som finansierat fem eller fler vattenrelaterade och Water Wise Societies-relevanta projekt med startår 2020–2024. Tillsammans står Formas och Vetenskapsrådets öppna utlysningar för 207 projekt, motsvarande 24% av alla projekt under perioden. Vinnovas Innovativa startups finansierade 26 projekt och Formas "Blå innovation" finansierade 20 projekt. Ytterligare 24 initiativ finansierade mellan 5 och 17 projekt under perioden.

Tabell 6. Antal vattenrelaterade projekt som finansierats av respektive utlysning (SVU-finansierade projekt och regionala utvecklingsprojekt gick inte att härleda till specifika utlysningar och är därför inte medtagna).

Finansiär och utlysning	Antal projekt
Formas årliga öppna utlysning	169
Vetenskapsrådets årliga öppna utlysning	38
Vinnova - Innovativa startups	26
Formas - Blå innovation	20
Energimyndigheten/Formas/Vinnova - Impact innovation: Water Wise Societies	17
Energimyndigheten/Formas/Vinnova - Smart Built Environment	17
Energimyndigheten - Hållbar Vattenkraft	17
Formas/Vinnova - Klimatanpassning av byggd miljö	16
Formas - Från forskning till tillämpning för ett hållbart samhälle	15
Formas - Samhällsplanering för omställning	14
Formas - Hållbar vattenresurshantering	12
Formas årliga öppna - Mobilitetsstöd	10
Vetenskapsrådet - AMR i vatten (JPIAMR)	8
SGI - Tuffo	8
Energimyndigheten/Formas/Vinnova - SIP Bioinnovation	8
Energimyndigheten/Formas/Vinnova - SIP Gruv och Metallutvinning	8
Energimyndigheten/Formas/Vinnova - SIP RE:Source	7
Vetenskapsrådet - Utvecklingsforskning	7

Formas - Kommunikationsutlysning	6
Energimyndigheten - Hållbar affärsutveckling	6
Formas - Water4All Vattenresurshantering	6
Energimyndigheten/Formas/Vinnova -SIP Infrasweden	6
Vinnova - Utmaningsdriven innovation	6
Formas - Samband mellan klimat, vatten och biologisk mångfald	6
Formas - Policylab för klimatanpassning	6
Naturvårdsverket - Utlysning av forskningsmedel om vattenkraftens miljöpåverkan	6
Formas - Forskningsdrivna lösningar för en hållbar omställning	5
Vinnova - Testbäddar för samhällets utmaningar	5
Formas - Extremväder: effekter, åtgärder och lösningar	5
Naturvårdsverket - EU-BiodivRestore	5
Naturvårdsverket - Utlysning av forskningsmedel om giftfria kretslopp	5

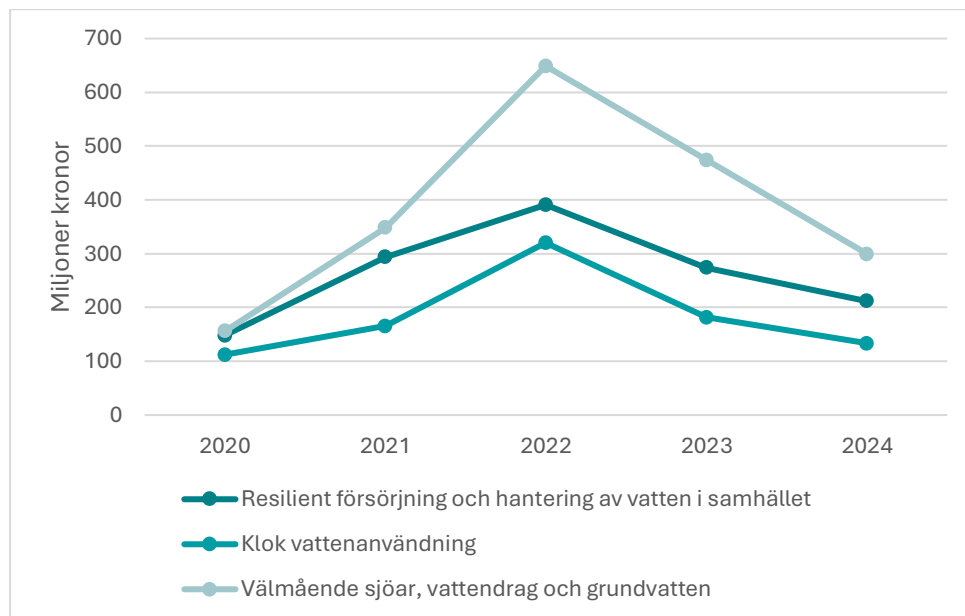
Totalt var flest projekt tydligt eller delvis relevanta för Water Wise Societies delmål *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*, vilket också reflekteras i projektens budget (Figur 11). Det ska noteras att ett projekt kan vara relevant för flera delmål, uppdrag, dimensioner etc. därför förekommer viss dubbelräkning av projekt och dess tillhörande budget.

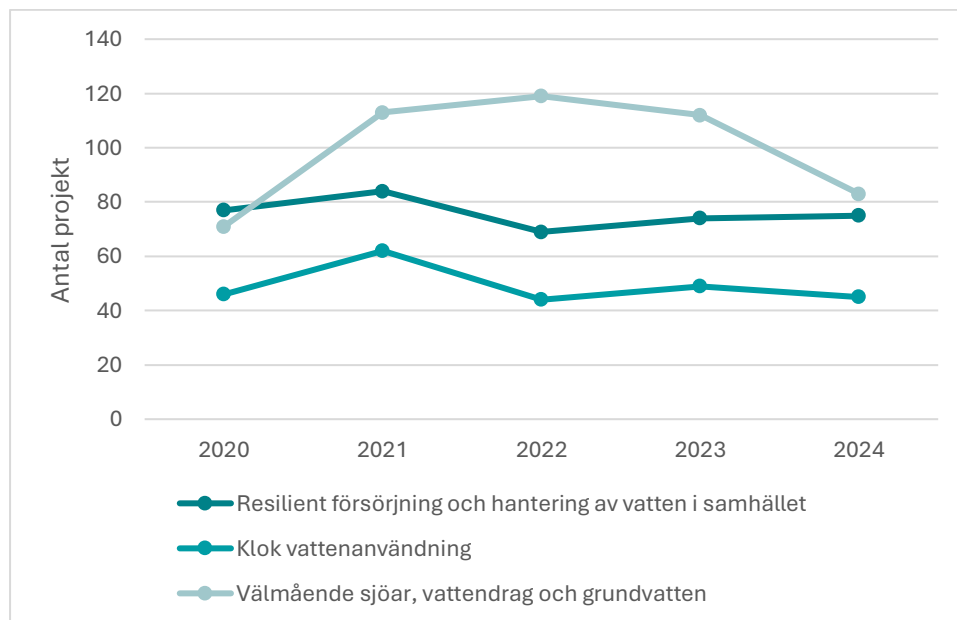
Figur 11. Antal projekt (staplar) och finansiering (turkos linje) för respektive delmål.

Samtliga tre delmål uppvisar liknande tidsprofil med ökande finansiering fram till 2022 och minskning därefter (Figur 12). Sett över tid är *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* det delmål med högst finansiering under de fem studerade åren. Detta delmål hade i genomsnitt dubbelt så stor finansiering som delmålet *Klok vattenanvändning* och 30% högre finansiering än delmålet *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället*. Liknande tendens kan ses

för antalet projekt som finansierats för respektive delmål under perioden 2020–2024 (Figur 13).

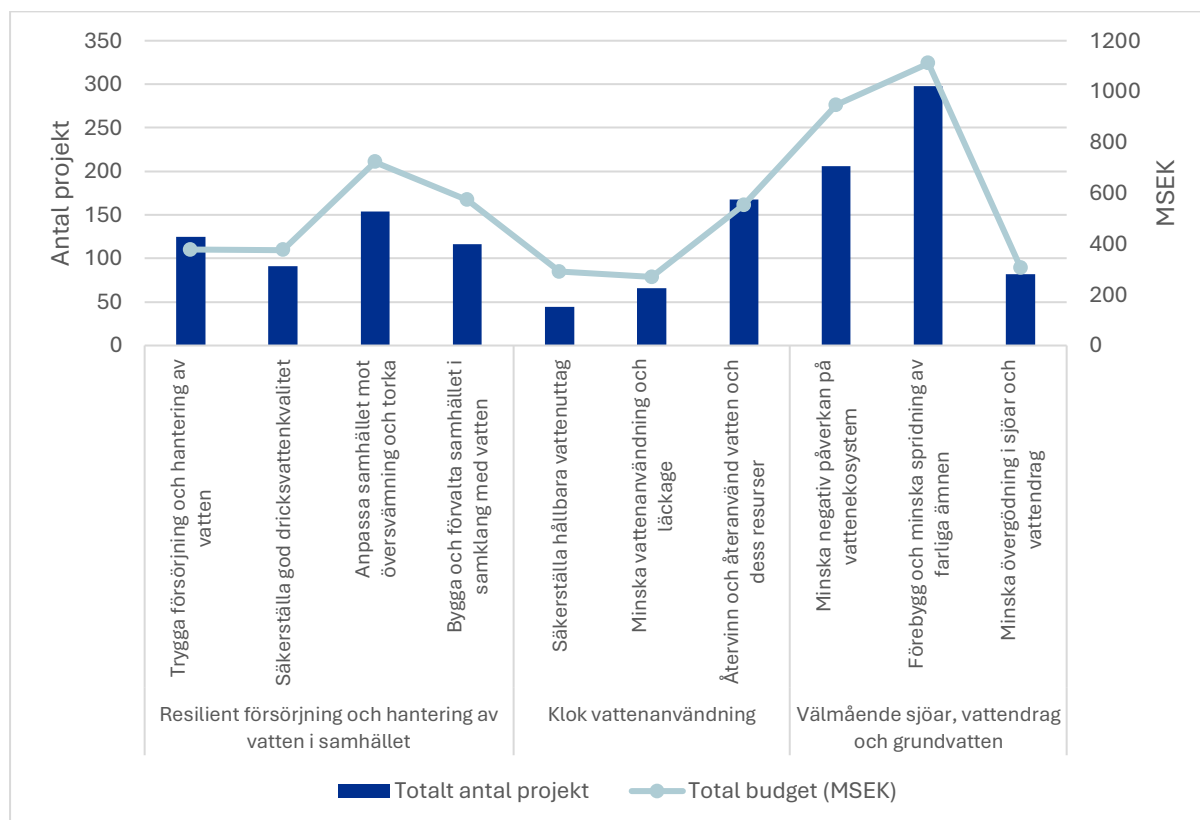
Figur 12. Utveckling av nationell finansiering per delmål under perioden 2020–2024.

Figur 13. Antal projekt med nationell finansiering med relevans för respektive delmål under perioden 2020–2024.

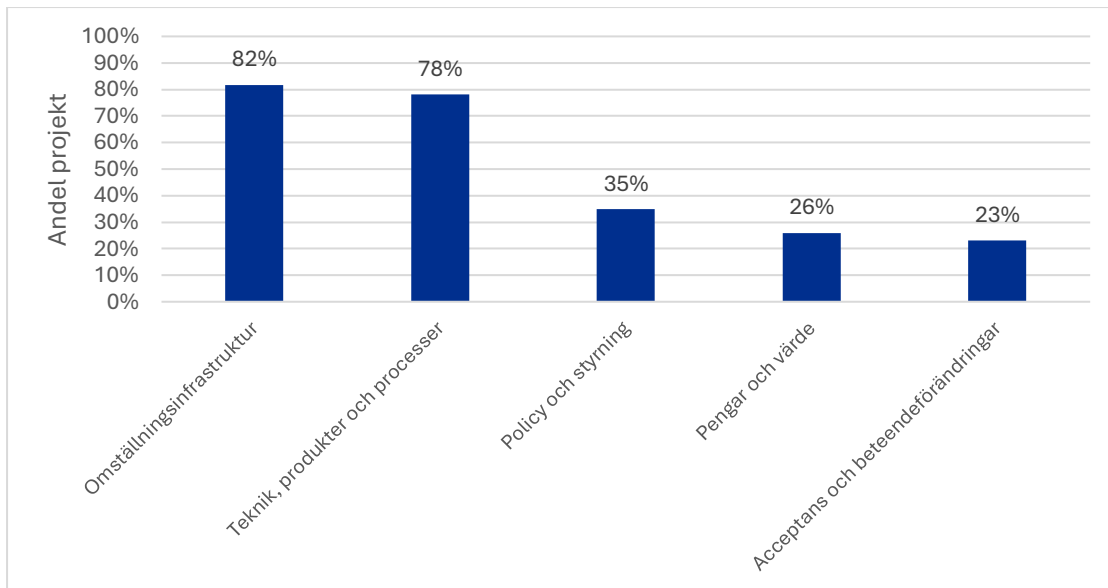
Utifrån de tio uppdragen inom Water Wise Societies är *Förebygg och minska spridning av farliga ämnen* mest frekvent med 298 projekt och högst budget, cirka 1 110 miljoner kronor (Figur 14). Därefter följer *Minska negativ påverkan på*

vattensystem med 206 projekt och 947 miljoner kronor samt Återvinn och återanvänd vatten och dess resurser med 168 projekt och 573 miljoner kronor. Hållbara vattenuttag och Minska vattenanvändning och läckage återkommer mer sällan med 44 respektive 66 projekt.

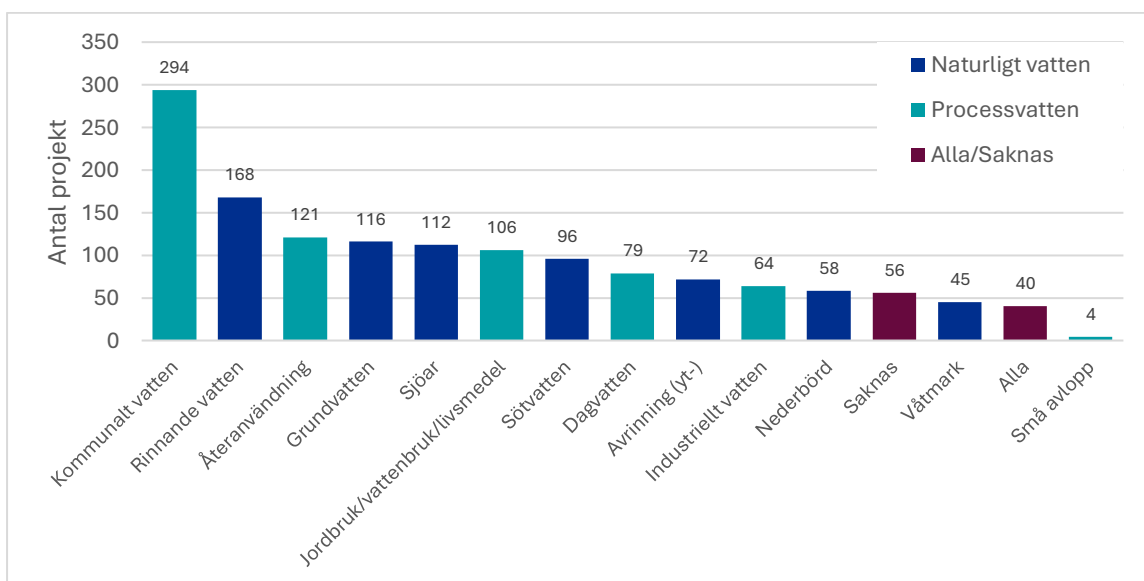
Figur 14. Antal projekt (staplar) och total budget (turkos linje) med relevans för Water Wise Societies tio uppdrag.

Av de fem systemdimensionerna i Water Wise Societies, adresseras Omställningsinfrastruktur samt Teknik, produkter och processer i omkring 80 procent av projekten (Figur 15). Policy och styrning förekommer i cirka 35 procent, Pengar och värde i 26 procent och Acceptans och beteendeförändringar i 23 procent.

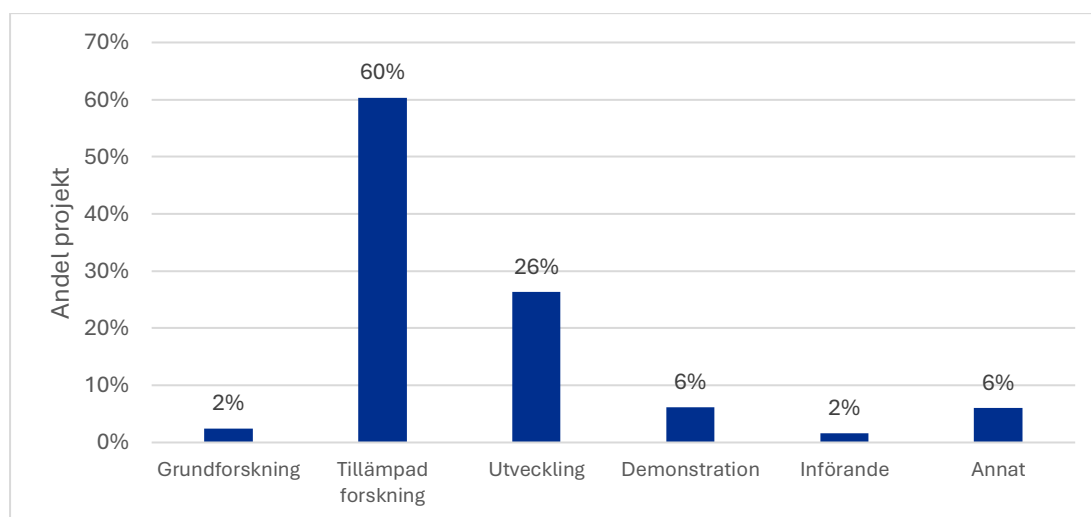
Figur 15. Andelen av beviljade projekt av svenska finansörer som adresserar respektive systemdimension inom Water Wise Societies.

Analysen av vattentyper utgår enbart från vad som uttryckligen anges i projektbeskrivningarna, och antaganden har undvikits. De vanligaste vattentyperna är kommunalt vatten (294 projekt), rinnande vatten (168), återanvändning (121), grundvatten (116), sjöar (112) och jordbruk/vattenbruk/livsmedel (106) (Figur 16). Av naturvatten-typerna (blå staplar i Figur 16) berörs våtmark i minst antal projekt (45). Av vatten som används och förvaltas i samhället, här kallat processvatten (turkosa staplar i Figur 16), förekommer industriellt vatten i relativt få projekt (64).

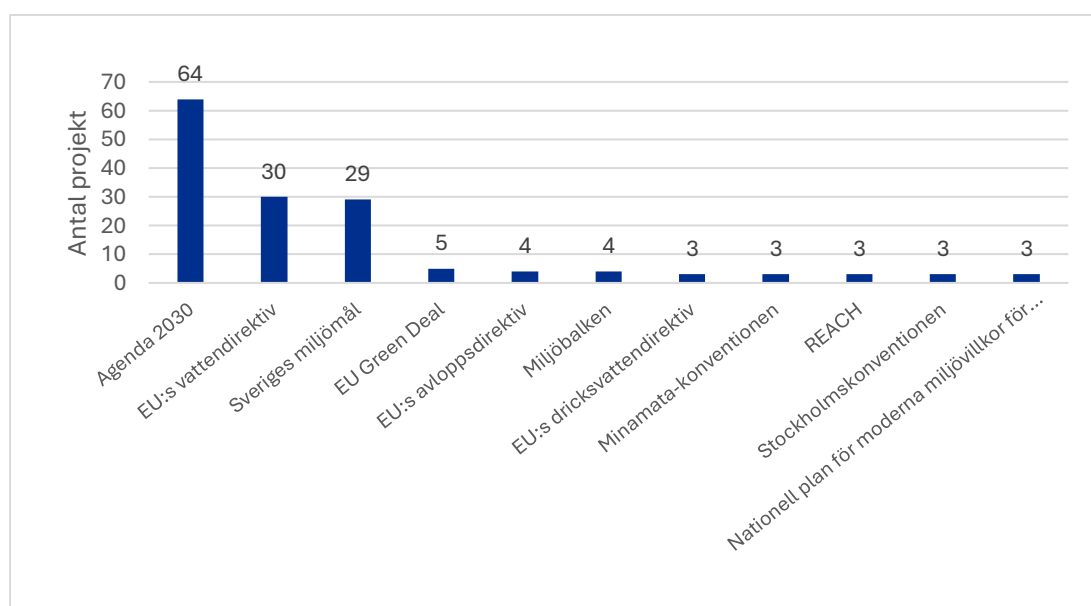
Figur 16. Staplarna visar antalet nationellt finansierade projekt per vattentyp, med färgkodning för naturligt vatten (mörkblått) och processvatten (turkost). Vissa projekt har ett helhetsgrepp på vatten (Alla) eller specificerar ingen vattentyp alls (Saknas). Totalt omfattar analysen 867 projekt, och ett projekt kan omfatta flera vattentyper.

Angående projektens forsknings- och innovationsfas klassas flertalet som tillämpad forskning (cirka 60 procent), följt av utveckling (26 procent) och demonstration (6 procent). Endast en mindre andel utgör grundforskning (2 procent) och införande (2 procent) (Figur 17).

Figur 17. Andelen projekt som berör respektive forsknings- och innovationsfas.

Bland policyramverk som refereras oftare än en gång dominerar Agenda 2030 (64 referenser), följt av EU:s ramdirektiv för vatten och Sveriges miljömål med 30 respektive 29 referenser (Figur 18).

Figur 18. Antal projekt med nationell finansiering som nämner respektive policyramverk i projektbeskrivningen (av totalt 867 projekt).

EU-finansierade projekt

Sammanfattning

- **Omfattning.** 102 EU finansierade projekt med svenska projektpartners inkluderades. Dessa projekt hade en total budget på 880 miljoner euro, varav 110 miljoner var EU-bidrag till svenska projektpartners. Projekt kunde kodas mot flera kategorier, vilket innebär att antal och budget kan räknas i fler än en kategori.
- **Delmål.** *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* dominerade över perioden. År 2023 noterades en topp för *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället*. År 2021 finansierades endast ett projekt relevant för *Klok vattenanvändning*.
- **Uppdrag.** Inom delmålet *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* var uppdragen *Förebygg och minska spridning av farliga ämnen* och *Minska negativ påverkan på vattenecosystem* vanligast. Inom delmålet *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället* dominerade projekt om relaterade till uppdragen *Anpassa samhället mot översvämning och torka* och *Bygg och förvalta samhället i samklang med vatten*. Inom delmålet *Klok vattenanvändning* kopplades många projekt till uppdraget *Återvinn och återanvänd vatten och dess resurser*. Hög total budget för projekt relaterade till uppdraget *Minska vattenanvändning och läckage* förklaras av ett större textilåtervinningsprojekt med vattenbesparing som delresultat.
- **Systemdimensioner.** *Omställningsinfrastruktur* samt *Teknik, produkter och processer* var vanligast. *Acceptans och beteendeförändringar* samt *Pengar och värde* var mindre frekventa.
- **Vattentyper.** Naturliga vattenförekomster var vanliga. Många projekt berörde avloppsvatten, dricksvatten, vatten och näringshantering i jordbruk samt återanvändning av vatten och dess resurser. Industriellt vatten var sällan huvudfokus. Flera projekt omfattade flera vattentyper eller specificerade ingen.
- **Forsknings- och innovationsfas.** Bedömningen bygger på projektbeskrivningar. Omkring hälften av projekten bedömdes vara i utvecklingsfas. Projekt med tydlig forskningskaraktär återfanns framför allt inom Horisont Europa. LIFE projekt bedömdes främst vara i demonstrationsfas.

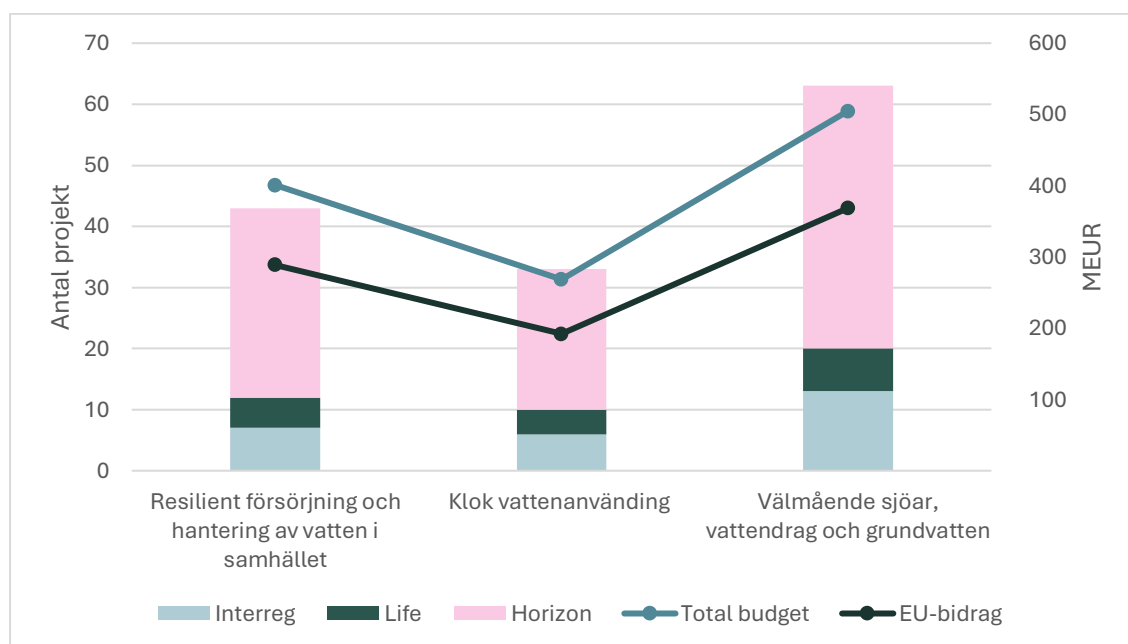
Totalt inkluderades 102 EU-finansierade projekt med svenska projektpartners. Projekt som är relevanta för flera delmål, uppdrag och systemdimensioner har kodats mot samtliga dessa kategorier. Detta innebär att både antal och budget kan förekomma i fler än en kategori och att dubbelräkning därför uppstår.

Den totala projektbudgeten för de 18 projekten finansierade inom Interreg var 47,8 miljoner euro, varav 34,4 miljoner i EU-bidrag. Svenska partners inom dessa projekt hade 8,3 miljoner euro i total budget, varav 6,2 miljoner var EU-bidrag.

För de 12 Life-projekten var den totala budgeten 237,6 miljoner, varav 77,8 miljoner i EU-bidrag. Totalt EU-bidrag till svenska partners var 51,7 miljoner euro.

För de 72 Horisont Europa-projekten var den totala budgeten 594 miljoner euro, av vilket 496 miljoner var EU-bidrag. Svenska partners hade 60,2 miljoner euro i total budget, varav 52,7 miljoner var EU-bidrag.

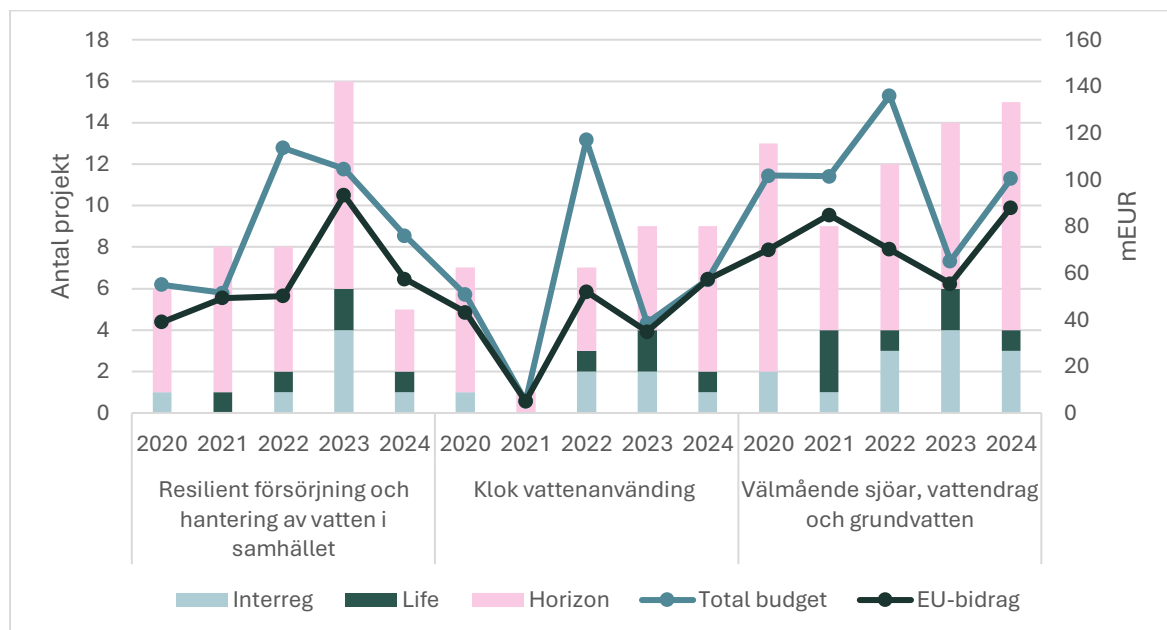
Totalt var flest projekt tydligt eller delvis relevanta för Water Wise Societies delmålet *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*, vilket också reflekteras av projektens budget och EU-bidrag (Figur 19). Total projektbudget och EU-bidrag är beräknade för hela projektet (och inte enbart för svenska projektpartners).

Figur 19. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners med tydlig eller delvis relevans per delmål, finansierade inom Interreg, Life och Horisont. Linjerna visar total budget (blå) respektive EU-bidrag (svart) per delmål.

Över perioden 2020 till 2024 dominerar projekt kopplade till *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten*. Ett tydligt undantag är 2023, då antalet projekt relevanta för delmålet *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället* når en topp enligt Figur 20. Utöver denna topp, och det faktum att endast ett projekt med koppling till *Klok vattenanvändning* finansierades 2021, är antalet projekt för

Klok vattenanvändning respektive *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället* i stort sett likartat per år.

Figur 20. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners med tydlig eller delvis relevans per år (2020–2024) och delmål, finansierade inom Interreg, Life och Horisont. Linjerna visar total budget (blå) respektive EU-bidrag (svart) per år och delmål.

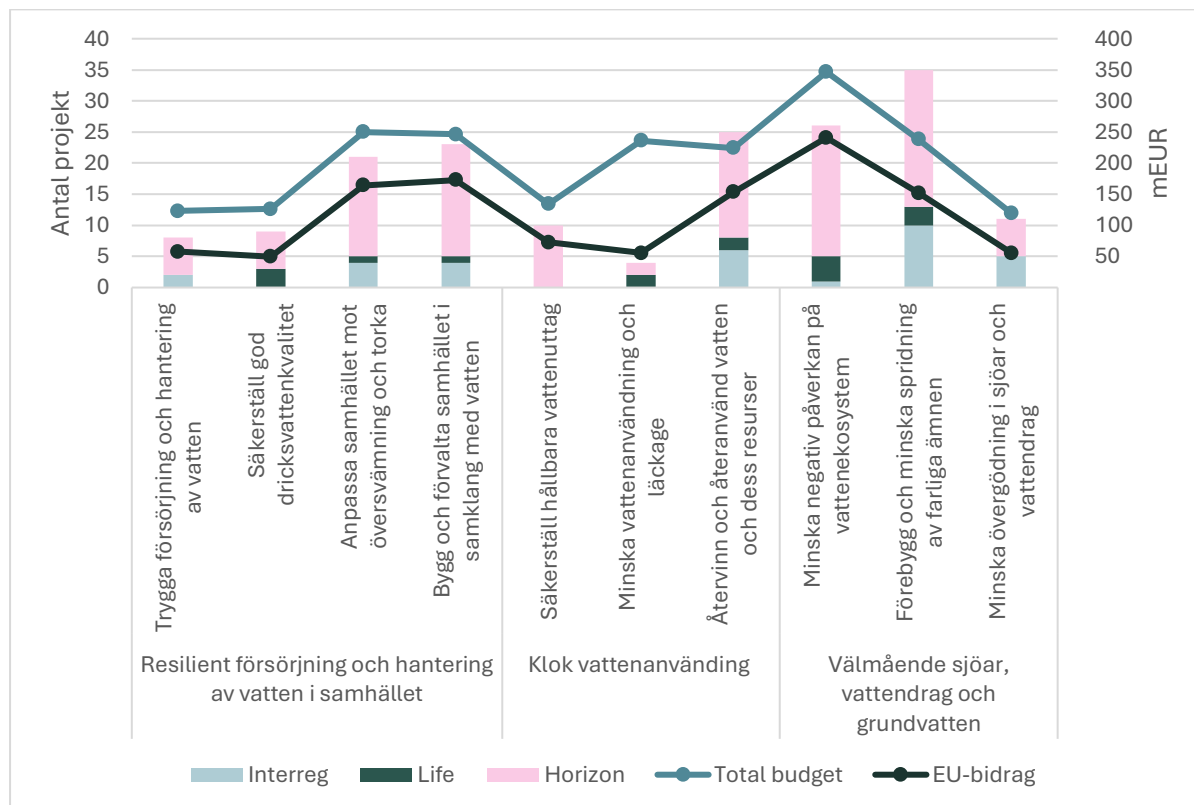
Samtliga uppdrag inom Water Wise Societies täcks av EU-finansierade projekt, men i olika omfattning. Projektens totala budget och EU-finansiering följer i huvudsak antalet finansierade projekt inom respektive uppdrag.

Bland projekt som är relevanta för *Resilient försörjning och hantering av vatten i samhället* dominerar uppdragen *Anpassa samhället mot översvämning och torka* samt *Bygg och förvalta samhället i samklang med vatten*. Dessa projekt behandlar ofta extremväder, klimatanpassning och integrerade åtgärder, inklusive naturbaserade lösningar.

För delmålet *Klok vattenanvändning* har en majoritet av de relevanta projekten tydlig koppling till uppdraget *Återvinn och återanvänd vatten och dess resurser*, ofta genom fokus på cirkulära system för vatten och näringsämnen (Figur 21). Den höga totala budgeten för uppdraget *Minska vattenanvändning och läckage* förklaras i stor utsträckning av ett textilåtervinningsprojekt där vattenbesparingar ingår som en del av förväntade resultat.

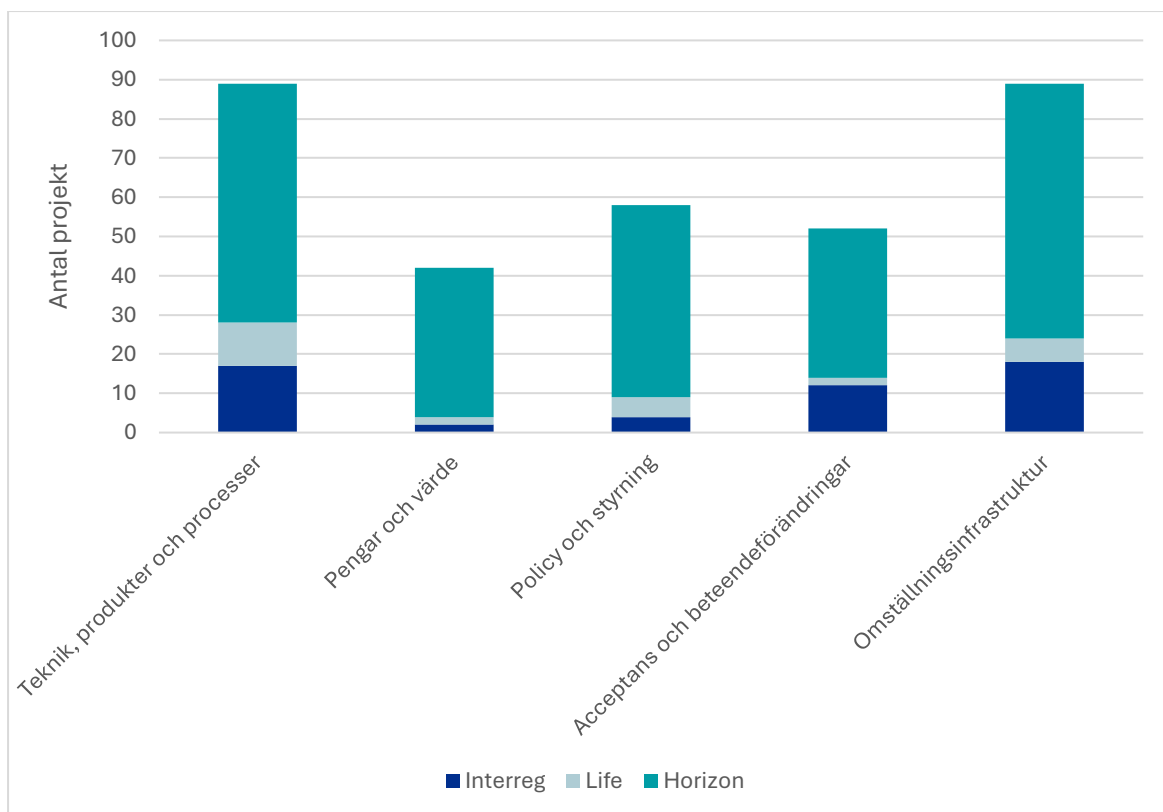
För delmålet *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* har flest projekt koppling till uppdragen *Förebygg och minska spridning av farliga ämnen* samt *Minska negativ påverkan på vattnekosystem*. Tyngdpunkten ligger på att minska

spridning av PFAS, läkemedelsrester och andra föroreningar samt på skydd och restaurering av vattenmiljöer. Även om fler projekt behandlar *Förebygg och minska spridning av farliga ämnen*, är den samlade budgeten och EU-finansieringen större för *Minska negativ påverkan på vattnekosystem*.

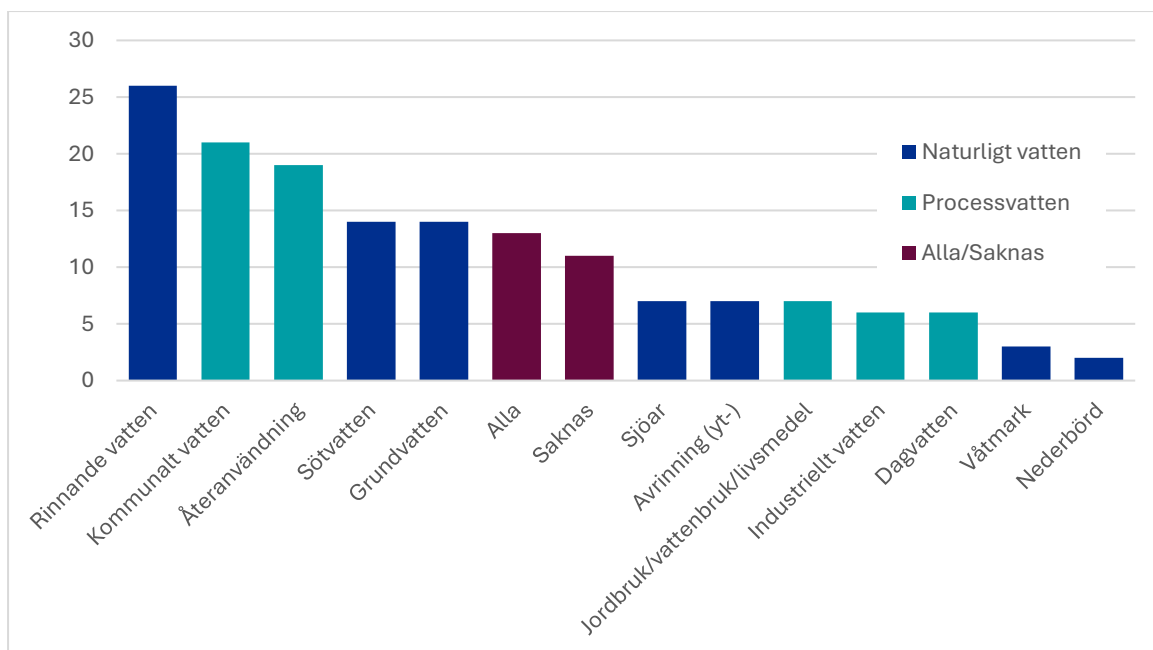
Figur 21. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners med tydlig eller delvis relevans per uppdrag, finansierade inom Interreg, Life och Horisont. Linjerna visar total budget (blå) respektive EU-bidrag (svart) per uppdrag.

De flesta projekten täcker systemdimensionerna *Teknik, produkter och processer* samt *Omställningsinfrastruktur* enligt Figur 22. Färre projekt adresserar *Acceptans och beteendeförändringar* samt *Pengar och värde*.

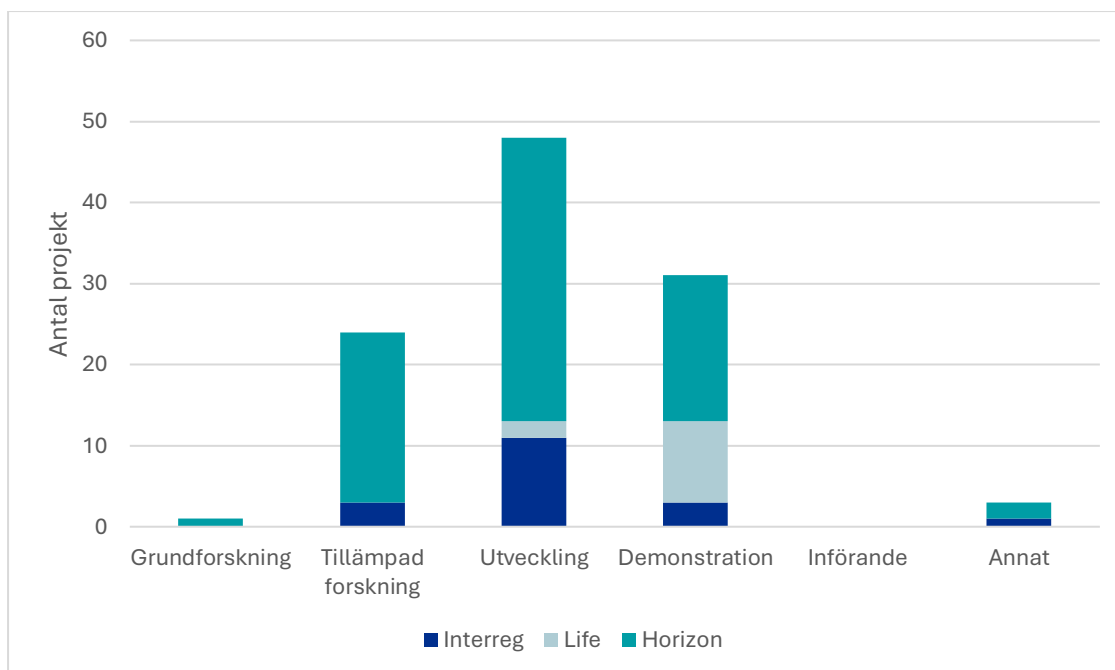
Figur 22. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners med tydlig eller delvis relevans per dimension, finansierade inom Interreg, Life och Horizont.

Analysen av vattentyper utgår enbart från vad som uttryckligen anges i projektbeskrivningarna, och antaganden har undvikits. I linje med dominansen för delmålet *Välmående sjöar, vattendrag och grundvatten* förekommer naturliga vattenförekomster ofta (Figur 23). Många projekt behandlar även avloppsvatten, dricksvatten, vatten och näringshantering i jordbruk samt återanvändning av vatten och dess resurser, ofta med utgångspunkt i avloppsvatten och tillämpning inom jordbruk. Få projekt fokuserar på industriellt vatten. Vissa projekt har ett helhetsgrepp och omfattar flera vattentyper eller specificerar ingen vattentyp alls, vanligtvis därför att de behandlar vatten, klimatanpassning eller föroreningar på en övergripande nivå. Detta kan förklara att avrinning, dagvatten och nederbörd förekommer mer sällan som kategorier än vad uppdragen de kopplas till antyder, särskilt *Anpassa samhället mot översvämning och torka* samt *Bygg och förvalta samhället i samklang med vatten*.

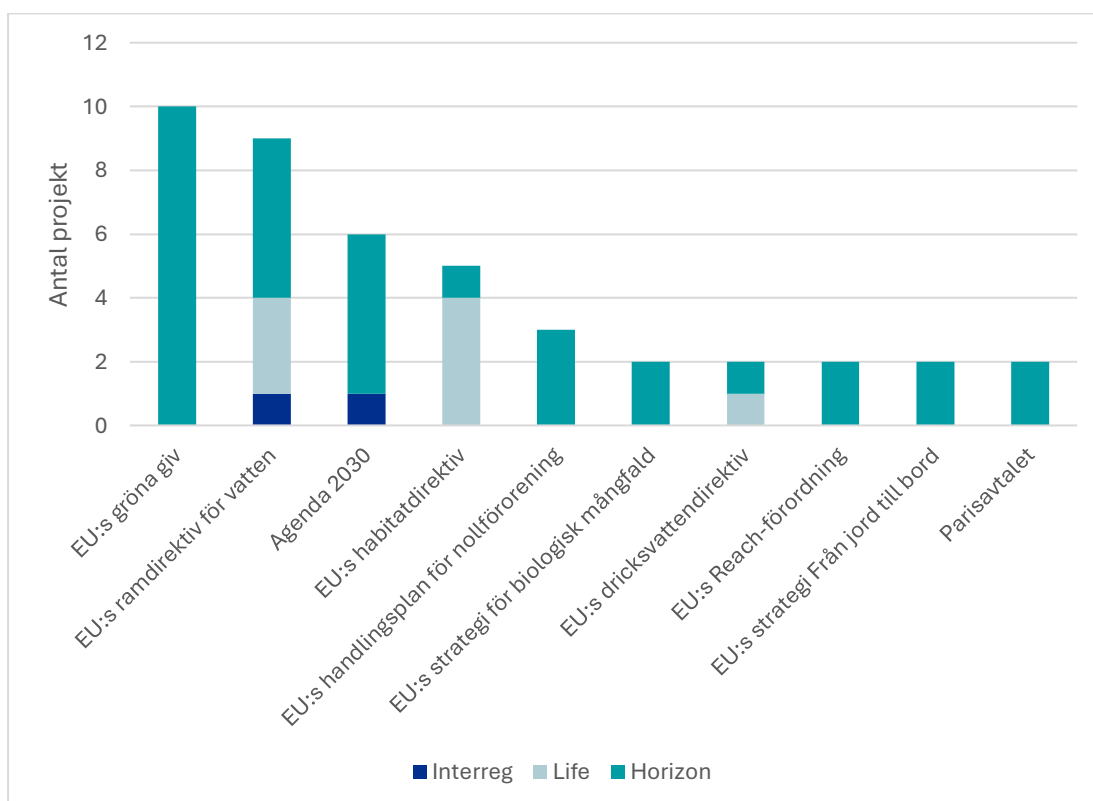
Figur 23. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners per vattentyp, finansierade inom Interreg, Life och Horizon. Vissa projekt har ett helhetsgrepp (Alla) eller specificerar ingen vattentyp alls (Saknas).

Bedömningen av projektens forsknings- och innovationsfas baseras uteslutande på projektbeskrivningarna, vilket i vissa fall gör fasindelningen svår. Ungefär hälften av projekten bedöms befinna sig i utvecklingsfas, vilket också är den största kategorin inom både Horisont Europa och Interreg enligt Figur 24. Nästan samtliga projekt med tydlig forskningskaraktär är finansierade inom Horisont Europa. Projekt finansierade inom LIFE bedöms främst vara i demonstrationsfas. Kategorin annat omfattar satsningar som möjliggör forskning genom att tillgängliggöra forskningsinfrastruktur samt insatser för utbildning och kapacitetsuppbyggnad.

Figur 24. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners per forsknings- och innovationsfas, finansierade inom Interreg, Life och Horizon.

Figur 25 visar vilka policyramverk som återkommer i projektbeskrivningarna mer än en gång. Två ramverk dominerar tydligt: EU:s Gröna giv och EU:s ramdirektiv för vatten med 10 respektive 9 referenser. Ett projekt kan referera flera ramverk.

Figur 25. Staplarna visar antal EU-projekt med svenska projektpartners som refererar till olika policyramverk, finansierade inom Interreg, Life och Horizon.

Databas för beviljade projekt

Kunskapsbanken består av databaser (Excelfiler) med projekt från de olika forskningsdatabaserna och från SVU som har bedömts vara relevanta (tydligt eller delvis) för Water Wise Societies mission (från nu förkortat till Water Wise Societies-databaser). Då de olika forskningsdatabaserna har olika upplägg på sina data har dessa behandlats i separata Excelfiler. Exempelvis behandlas mottagande organisation olika för olika Water Wise Societies-databaser då Horisont Europa inkluderar alla involverade svenska organisationer, vilket gör att de måste hanteras i en separat flik, medan Swecris enbart anger koordinerande organisation.

Tabell 7 illustrerar hur Water Wise Societies-databaserna är upplagda, där kodningen av projekten har matchats med data nedladdad från de olika forskningsdatabaserna (exempelvis titel, projektbeskrivning, startår, slutår, bidrag, utlysning, organisation). Detta gjordes i långformat, vilket innebär att samma projekt förekommer flera gånger i tabellen men med olika kodningskategorier. Då Swecris inte tillhandahåller data om vilken utlysning som projekt har finansierats inom har detta lagts till manuellt.

Varje projekt har ett unikt ID som användes konsekvent i alla kodningssteg. Kodningen är upplagd så att uppdrag kan kopplas till delmål och dimension till uppdrag. Upplägget på Water Wise Societies-databaserna möjliggör att exempelvis projektbidrag/budget kan kopplas till programmets delmål samt att projekt kan kopplas till utlysningar. Detta möjliggör även fler kombinationer av data än vad som presenteras i denna rapport.

Observera att dubbelräkning förekommer eftersom många projekt är kodade mot flera typer (exempelvis delmål eller vattentyper). Hela projektbidraget kopplas i dessa fall till varje typ, utan viktning.

Tabell 7. Illustration över Water Wise Societies-databasernas upplägg där analysen av projektbeskrivningen har matchats mot data från finansiärer/forskningsdatabaser (Data från finansiär).

ID	Typ	Namn	Kopplat till	Relevans (Tydligt / Delvis)	Kommentar	Data från finansiär	Data från finansiär
001	Delmål	Klok vattenanvänd ning		Tydligt	[Motivering (t.ex. projektet behandlar grundvattenuttag)]	Titel	Bidrag
001	Uppdrag	Säkerställ hållbara vattenuttag	Klok vattenanvändning	Tydligt	[Motivering]	Titel	Bidrag
001	Dimension	Teknik, produkter och processer	Säkerställ hållbara vattenuttag	Tydlig	[Motivering]	Titel	Bidrag
001	Dimension	Policy och styrning	Säkerställ hållbara vattenuttag	Delvis	[Motivering]	Titel	Bidrag
001	Vattentyp	#grundvatten		Tydligt	[Motivering]	Titel	Bidrag
001	Forskningsfas	Tillämpad forskning		Tydlig	[Motivering]	Titel	Bidrag
001	Policyramverk	Agenda 2030		Tydlig	[Motivering]	Titel	Bidrag

Bilaga

Tillgänglig data från projektdatabaserna

Listade rubriker för nedladdad data är kopierad direkt från källorna. Notera att listade rubriker för tillgängliga data inte behöver innehålla data för varje projekt.

Swecris

- ProjectId
- ProjectTitleSv
- ProjectTitleEn
- ProjectAbstractSv
- ProjectAbstractEn
- ProjectStartDate
- ProjectEndDate
- CoordinatingOrganisationId
- CoordinatingOrganisationNameSv
- CoordinatingOrganisationNameEn
- CoordinatingOrganisationTypeOfOrganisationSv
- CoordinatingOrganisationTypeOfOrganisationEn
- FundingOrganisationId
- FundingOrganisationNameSv
- FundingOrganisationNameEn
- FundingOrganisationTypeOfOrganisationSv
- FundingOrganisationTypeOfOrganisationEn
- FundingsSek
- FundingYear
- FundingStartDate
- FundingEndDate
- TypeOfAwardId
- TypeOfAwardDescrSv
- TypeOfAwardDescrEn
- UpdatedDate
- LoadedDate
- InvolvedPeople
- Scbs

Svenskt Vatten Utveckling

- Projektnummer
- Projekttitel
- Projektbeskrivning
- Projektstart (år)
- Bidrag från Svenskt Vatten (kr)
- Total budget (kr)
- Projektpartners

Tillväxtverket

Nationella projekt

- Ärende ID/Project-ID
- Beslutande organisation
- Projektnamn
- Projektbeskrivning
- Stödmottagare
- Startdatum
- Slutdatum
- Nettobeviljat belopp
- Utbetalt belopp

EU-program 2021-2027

- Ärende-ID
- Stödmottagare
- Hemsida
- Projektnamn
- Projektbeskrivning
- Projektpartners EU
- Projektpartners Norge
- Projektägare Norge Org. namn
- Startdatum
- Slutdatum
- Stödmottagare Postnr
- Stödmottagare land
- Interventionsområde
- EU-fond

- Specifikt mål
- Beslutande organisation
- Mål
- Program
- Prioritering
- Politiskt mål
- Län som omfattas
- Kommuner som omfattas
- Beviljad EU-finansiering EUR
- Beviljad EU-finansiering SEK
- Total kostnad SEK
- Total kostnad EUR
- Andel (%) EU-finansiering för projektet
- Andel (%) EU-finansiering för prioriteringen
- Listan uppdaterades senast
- Organisationsnummer
- Stödmottagare land kod
- Geografiskt område
- CCI nummer
- Strategisk betydelse

EU-program 2014–2020

- Ärende ID
- Beslutande organisation
- Stödmottagare
- Mål
- Beviljad EU-finansiering SEK
- Beviljad EU-finansiering EUR
- Projektnamn
- Projektbeskrivning
- Startdatum
- Slutdatum
- Län som omfattas
- Kommuner som omfattas
- Laddningsdatum
- Program
- Insatsområde

- Tematiskt mål
- Stödmottagare land
- Stödmottagare postnr
- Total kostnad EUR
- Total kostnad SEK
- EU-fond
- Insatstyp

keep.eu (Interreg)

Search results, projects

- Period
- Programme
- Project ID (2021-2027 only)
- Project acronym
- Project name in English
- Project name in language 2
- Description in English
- Description in language 2
- Expected Achievements in English
- Actual Achievements in English
- Project start
- Project end
- Relevant mentions and prizes
- Project's total budget / expenditure
- Project's EU funding
- Union co-financing rate
- Contributing EU funds
- Programme specific objective (2021-2027 only)
- Project deliverables (other than infrastructural investment) area focus
- Project deliverables (2021-2027 only)
- Type of intervention (2021-2027 only)
- Programme Priority (2021-2027 only)
- Specific Objective (2014-2020 Interreg and Interreg-IPA CBC only)
- Thematic Objective (ENI CBC only)
- Thematic Objective (2014-2020 Interreg only)
- Investment Priority (2014-2020 Interreg only)

- Relevant precedent project
- Relevant subsequent project
- Linked project
- Operation of strategic importance (OSI) or project above EUR 5 million
- Policy Objective (Interreg Specific Objective)
- Theme 1
- Theme 2
- Theme 3
- Number of Partners ERDF Contribution (amount)
- ERDF Contribution (co-financing rate)
- ENPI/ENI/NDICI Contribution (amount)
- ERDF equivalent (amount)
- Third-country contribution
- Programme output indicator 1 code and name (2021-2027 only)
- Programme output indicator 2 code and name (2021-2027 only)
- Programme output indicator 3 code and name (2021-2027 only)
- Programme output indicator 4 code and name (2021-2027 only)
- Programme output indicator 1 measurement unit (2021-2027 only)
- Programme output indicator 2 measurement unit (2021-2027 only)
- Programme output indicator 3 measurement unit (2021-2027 only)
- Programme output indicator 4 measurement unit (2021-2027 only)
- Project Outputs (2021-2027 only)
- Delivered output indicators (2021-2027 only)
- Expected outputs in English Delivered outputs
- Programme result indicator 1 code and name (2021-2027 only)
- Programme result indicator 2 code and name (2021-2027 only)
- Programme result indicator 1 measurement unit (2021-2027 only)
- Programme result indicator 2 measurement unit (2021-2027 only)
- Delivered result indicators (2021-2027 only)
- Project's contribution to wider strategies and policies (2021-2027 only)
- European Union MRSs to which the project contributes
- Investment infrastructure (name 1)
- Investment infrastructure (name 2)
- Infrastructure cost budget (2014-2020 only)
- Website
- Call serial number

Search results, partners

- Programme
- Project ID (2021-2027 only)
- Project acronym
- Organisation in English
- Organisation in language 2
- Organisation in language 3
- Organisation in language 4
- Lead partner
- Type of Organisation
- Participant Identification Code
- Partner's ID if not PIC
- Street
- Postal code
- Town
- Country
- Country code
- NUTS1 code (or equivalent)
- NUTS1 (or equivalent)
- NUTS2 code (or equivalent)
- NUTS2 (or equivalent)
- NUTS3 code (or equivalent)
- NUTS3 (or equivalent)
- Latitude
- Longitude
- Department
- Department country
- Department country code
- Town department
- Street department
- Postal code department
- Website
- Legal Status
- Partner's programme co-financing (%) (2021-2027 only)
- Partner's programme co-financing (EUR) (2021-2027 only)

- Partner contribution to project budget (EUR) (2021-2027 only)
- Partner's total eligible budget / expenditure
- ERDF contribution (2014-2020 only)
- ENPI/ENI contribution (2014-2020 only)
- GBER schemes / de minimis
- Contractors name (2021-2027 only) 1
- Contractors name (2021-2027 only) 2
- Contractors name (2021-2027 only) 3
- Contractor's VAT registration or tax identification number (2021-2027 only) 1
- Contractor's VAT registration or tax identification number (2021-2027 only) 2
- Contractor's VAT registration or tax identification number (2021-2027 only) 3

Search results, call

- Programme
- Call serial number
- Call start date
- Call end date
- Budget of call

CINEA Project Portfolio (Life)

- Programme
- Programme name
- Subprogramme
- Financial framework
- Project number
- Project status
- Project acronym
- Project title
- Project description
- Project start date
- Project start year
- Project duration

- Project fiche
- Project website
- Call year
- Call acronym
- Participant PIC number
- Participant legal name
- PIC participant legal name
- Participant role
- Participant SME (Y/N)
- Participant legal status
- Participant city
- Participant NUTS code
- Participant NUTS 1 Name
- Number of projects
- Number of participations
- Participants EU contribution
- Average participants per project

Cordis (Horisont Europa)

Projekt

- id
- acronym
- status
- title
- startDate
- endDate
- totalCost
- ecMaxContribution
- legalBasis
- topics
- ecSignatureDate
- frameworkProgramme
- masterCall
- subCall
- fundingScheme

- nature
- objective
- contentUpdateDate
- rcn
- grantDoi

Organisationer

- projectID
- projectAcronym
- organisationID
- vatNumber
- name
- shortName
- SME
- activityType
- street
- postCode
- city
- country
- nutsCode
- geolocation
- organizationURL
- contactForm
- contentUpdateDate
- rcn
- order
- role
- ecContribution
- netEcContribution
- totalCost
- endOfParticipation
- active

Water Wise Societies

impact innovation